YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(neljäs jaosto)

9 päivänä syyskuuta 2009 *

Asiassa T-369/06,

Holland Malt BV, kotipaikka Lieshout (Alankomaat), edustajanaan aluksi asianajajat O. Brouwer ja D. Mes, sittemmin Brouwer, A. Stoffer ja P. Schepens,

kantajana,

jota tukee

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään C. Wissels, M. de Grave, C. ten Dam ja Y. de Vries,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään T. Scharf ja A. Stobiecka-Kuik,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan valtiontuesta, jonka Alankomaat on myöntänyt Holland Malt BV:n hyväksi, 26.9.2006 tehdyn komission päätöksen 2007/59/EY (EUVL 2007, L 32, s. 76),

EUROOPAN YHTEISÖJEN
ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja O. Czúcz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit I. Labucka ja S. Soldevila Fragoso,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Kantza,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.11.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantajana oleva Holland Malt BV on yhteisyritys, jonka jäseninä ovat oluita ja alkoholittomia juomia tuottava olutpanimo Bavaria NV ja Saksan ja Pohjois-Alankomaiden viljantuottajien osuuskunta Agrifirm. Kantaja on saanut patentin, jonka perusteella se voi tuottaa ja myydä HTST-mallasta (High Temperature, Short Time), joka on oluen maun, aromin ja vaahdon säilyvyyttä sekä sen varastointi-ikää lisäävä mallaslaji.

2 Alankomaiden hallitus päätti myöntää kantajalle 7 425 000 euron suuruisen investointituen osana alueellista ”Regionale investeringsprojecten 2000” -investointiohjelmaa, joka ulotettiin lopuksi koskemaan EY:n perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen maataloustuotteiden jalostamista ja kaupan pitämistä.

3 Kantajalle myönnetty tuki oli tarkoitettu mallastamon rakentamiseen Eemshaveniin (Alankomaat), ja sen tarkoituksena oli kerätä samaan paikkaan eri toiminnat, kuten mallasohran varastointi ja jalostus sekä maltaan tuotanto ja kauppa. Tuen tosiasiallista maksamista lykättiin siihen asti, kunnes komissio hyväksyi sen. Tuen maksamiseksi oli tähän hankkeeseen toteutettava investointeja ennen ajankohtaa 1.7.2005.

4 Eemshavenin mallastamon suunniteltu tuotantokapasiteetti on 120 000 tonnia vuodessa. Sen rakentamisen ja Lieshoutin (Alankomaat) ja Wageningenin (Alankomaat) tuotantoyksikköjen sulkemisen johdosta kantajan vuotuisen tuotantokapasiteetin oli vuonna 2005 määrä olla 205 000 mallastonnia, kun vuonna 2001 se oli 150 000 tonnia (Lieshoutissa ja Wageningenissa). Rakennustyöt alkoivat helmikuussa 2004, ja komissio toteaa riidanalaisessa päätöksessä, että mallastamo aloitti toimintansa vuonna 2005.

5 Alankomaat ilmoitti 31.3.2004 päivätyllä kirjeellä tuesta komissiolle EY 88 artiklan 3 kohdan ja maatalousalan valtiontuesta annettujen yhteisön suuntaviivojen (EYVL 2000, C 28, s. 2; jäljempänä suuntaviivat) 4.2.6 kohdan mukaisesti. Komissio aloitti 5.5.2005 EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn. Koska mainittu menettely viivästytti tuen maksamista Alankomaiden hallituksen alun perin hankkeen toteuttamiselle vahvistaman määräajan yli, kantaja pyysi tämän määräajan pidennystä siihen asti, kunnes komissio tekee tukea koskevan päätöksen.

6 Komissio teki 26.9.2006 valtiontuesta, jonka Alankomaat on myöntänyt Holland Malt BV:n hyväksi, päätöksen 2007/59/EY (EUVL 2007, L 32, s. 76; jäljempänä riidanalainen päätös).

7 Komissio totesi riidanalaisessa päätöksessä, että riidanalainen toimenpide, joka koski investointia, jonka tarkoituksena oli parantaa kantajan tuotteiden laatua ja lisätä sen tuotantokapasiteettia, on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Se tutki tämän jälkeen, voitaisiinko mainittu toimenpide kuitenkin todeta yhteismarkkinoille soveltuvaksi EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

8 Tässä yhteydessä komissio totesi, että HTST-maltaille tai premium-maltaille ei ole olemassa erillisiä markkinoita. Se viittasi tämän jälkeen suuntaviivojen 4.2.5 kohtaan, jonka mukaan ”tukea ei saa myöntää [maataloustuotteiden jalostukseen liittyville investoinneille], ellei voida osoittaa riittävällä tavalla, että kyseisille tuotteille on olemassa tavanomaiset markkinointikanavat”. Se totesi tältä osin, että maltaan

maailmanmarkkinoilla ja yhteisön markkinoilla oli ylikapasiteettia eikä tavanomaisten markkinointikanavien olemassaoloa ollut osoitettu.

9 Juuri näistä syistä komissio totesi riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa, että riidanalainen tuki ei sovellu yhteismarkkinoille. Alankomaiden kuningaskunta velvoitettiin riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa peruuttamaan valtiontuki. Riidanalaisen päätöksen 3 artiklassa Alankomaiden kuningaskunta velvoitetaan perimään takaisin tuensaajalle sääntöjenvastaisesti myönnetty tuki. Riidanalaisen päätöksen 4 artiklan mukaan Alankomaiden kuningaskunnan on ilmoitettava komissiolle riidanalaisen päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

10 Kantaja nosti nyt esillä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 7.12.2006 jättämällään kirjelmällä.

11 Alankomaiden kuningaskunta toimitti 6.4.2007 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi väliintulohakemuksen 12.6.2007 antamallaan määräyksellä.

12 Alankomaiden kuningaskunta toimitti kirjelmänsä ja muut osapuolet esittivät siitä huomautuksensa annetussa määräajassa.

13 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Osapuolten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 12.11.2008 pidetyssä istunnossa.

14 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa kokonaan tai osittain riidanalaisen päätöksen 1, 2, 3 ja 4 artiklan

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

15 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 Alankomaiden kuningaskunta vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

17 Kantaja esittää neljä kanneperustetta kanteensa tueksi. Ensimmäinen kanneperuste koskee EY 87 artiklan 1 kohdan rikkomista. Toinen kanneperuste koskee EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan rikkomista. Kolmas kanneperuste koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista, ja neljäs EY 253 artiklassa määrätyn perusteluvelvollisuuden rikkomista.

18 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mielestä on hyödyllistä tarkastella yhdessä EY 87 artiklan 1 kohdan rikkomista koskevaa ensimmäistä kanneperustetta ja neljännen kanneperusteen ensimmäistä osaa, joka koskee riidanalaisen toimenpiteen valtiontueksi luokittelun riittämätöntä perustelua.

1. *Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee EY 87 artiklan 1 kohdan rikkomista, ja neljännen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee kyseessä olevan toimenpiteen valtiontueksi luokittelua koskevan perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä*

Asianosaisten lausumat

19 Ensinnäkin kantaja katsoo, että kun komissio ei todennut, että riidanalainen toimenpide oli EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, se rikkoi tätä määräystä sekä laiminlöi perusteluvelvollisuutensa.

20 Kantaja väittää, että sen toteamiseksi, että valtion toimenpide on tukea, jolla voi olla vaikutusta kilpailuun ja joka voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, komission on tarkasteltava oikein merkityksellisten markkinoiden tilannetta, tuensaajan ja sen kilpailijoiden asemaa näillä markkinoilla ja jäsenvaltioiden välisen kaupankäynnin edellytyksiä sekä todettava toimenpiteestä jäsenvaltioiden väliselle kaupalle aiheutunut hyöty. Tältä osin se viittaa yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa 296/82 ja 318/82, Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek vastaan komissio, 13.3.1985 antamaan tuomioon (Kok., s. 809 Kok. Ep. VIII, s. 107), yhdistetyissä asioissa C-329/93, C-62/95 ja C-63/95, Saksa ym. vastaan komissio, 24.10.1996 antamaan tuomioon (Kok., s. I-5151) sekä yhdistetyissä asioissa C-15/98 ja C-105/99, Italia ja Sardegna Lines vastaan komissio, 19.10.2000 antamaan tuomioon (Kok., s. I-8855).

21 Komission pitäisi todeta, että toimenpiteellä on todellinen eikä pelkästään täysin teoreettinen vaikutus jäsenvaltioiden välisen kaupankäynnin edellytyksiin. Lisäksi sen täytyisi yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 248/84, Saksa vastaan komissio, 14.10.1987 antaman tuomion (Kok., s. 4013, 18 kohta) mukaan tarkistaa, annetaanko kyseisellä toimenpiteellä ”tuensaajille niiden kilpailijoihin nähden sellaista huomattavaa etua, josta voi olla olennaista hyötyä yrityksille, jotka osallistuvat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

22 Kantaja viittaa edellä 20 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Saksa ym. vastaan komissio annettuun tuomioon ja väittää, että koska sen yhteisön ulkopuolelle suuntautuvaa vientiä ja sen yhteisön sisäistä liikevaihtoa koskevia tietoja ei ole esitetty, riidanalaisen päätöksen perustelut ovat vieläkin vähemmän yksityiskohtaiset kuin edellä mainitulla tuomiolla perustelujen riittämättömyyden vuoksi kumotun päätöksen perustelut.

23 Toiseksi kantaja moittii komissiota siitä, että tämä on tehnyt arviointivirheen, kun se ei ole ottanut huomioon premium-maltaan erillisten markkinoiden olemassaoloa. Mallastuotteensa innovatiivisen luonteen vuoksi kantaja toimii markkinoiden erillisellä sektorilla, jolla se ei kilpaile yhteisön perinteisten maltaantuottajien kanssa. Näin ollen riidanalainen toimenpide ei voi vääristää sellaisten vakiomaltaan tuottajien välistä kilpailua, jotka käyvät mallaskauppaa jäsenvaltioiden välillä.

24 Kolmanneksi komissio on kantajan mukaan virheellisesti määritellyt keskeisen ajanjakson ja päätellyt, että mallasmarkkinat olivat pienenemässä. Näiden virheiden vuoksi se katsoi virheellisesti, että saattaisi olla olemassa riski siitä, että riidanalainen toimenpide suosii kilpailevilla markkinoilla toimivaa yhtiötä ja siten vääristää kilpailua.

25 Kantaja väittää myös, että komissio on virheellisesti viitannut mallasmarkkinoiden tilanteeseen vuonna 2004 todetakseen, että ne olivat pienenemässä. Kantajan mukaan vuosina 2003/2004 ja 2004/2005 vallitsevat kaupankäynnin edellytykset ovat merkityksettömiä, koska tänä aikana Alankomaiden kuningaskunnalla oli vain aikomus myöntää tuki tuotantoyksikölle, joka ei vielä tuolloin ollut toiminnassa. Näin ollen kilpailuedut ja kilpailuun sekä kaupankäynnin edellytyksiin yhteisössä kohdistuvat vaikutukset olisivat konkretisoituneet vain, jos Alankomaiden kuningaskunta olisi myöntänyt tuen kantajalle.

26 Kantaja katsoo, että arvioidakseen tuen vaikutusta kilpailuun ja kaupankäynnin edellytyksiin komission olisi pitänyt ottaa huomioon joko ne vuodet, joina tukea olisi maksettu, tai se vuosi, jona Eemshavenin tehdas oli aloittanut täyden toimintansa ja sen tuotteet oli saatettu markkinoille, eli vuosi 2006 ja sitä seuraava ajanjakso.

27 Neljänneksi kantaja väittää, että koska Eemshavenin uuden tehtaan tuotanto on lähes kokonaisuudessaan tarkoitettu vietäväksi kolmansiin maihin, tuella ei ole merkittävää vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Se väittää, että sen vuoden 2003 toimintaohjelmassa vahvistettu vuoden 2005 myyntien määrä yhteisön sisäisiin kohteisiin oli 71 540 tonnia, kun vuonna 2003 myyntimäärä yhteisön sisäisiin kohteisiin oli noin 50 000 tonnia. Tämä merkitsee ainoastaan sitä, että se oli suunnitellut tälle kaudelle noin 20 000 tonnin suuruisen myyntimäärän lisäyksen yhteisön sisäisiin kohteisiin koko yhtiön osalta sen jälkeen, kun Eemshavenin tehdas oli aloittanut toimintansa.

28 Lisäksi nämä yhteisössä sijaitseviin kohteisiin aiotut myynnit sisälsivät ne myynnit, jotka oli suoritettu Lieshoutin tuotantoyksiköstä, joka ei ole merkityksellinen komission arvioinnissa. Eemshavenin tehtaasta peräisin olevat myynnit koskevat myös tämän tehtaan sellaisten kapasiteettien käyttöä, jotka korvasivat Lieshoutissa käytöstä poistetut kapasiteetit.

29 Alankomaiden kuningaskunta tukee kantajan väitteitä siitä, että mallasmarkkinoilla on olemassa erillinen sektori, jolla kantaja ei kilpaile yhteisön perinteisten maltaantuottajien kanssa.

30 Komissio väittää, että ensimmäinen kanneperuste on jätettävä tutkimatta siitä syystä, että lukuun ottamatta epämääräistä ilmoitusta siitä, että tuella ei ollut mainittavaa vaikutusta kauppaan eikä merkittävää vaikutusta kilpailuun, ne oikeudelliset seikat ja tosiseikat, joihin tämä kanneperuste perustuu, eivät selvästi ilmene esitetyistä väitteistä. Muilta osin komissio kiistää myös kantajan väitteiden pätevyyden.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

Ensimmäisen kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen

31 Komission esittämistä ensimmäisen kanneperusteen tutkittavaksi ottamista koskevista epäilyistä on todettava aluksi, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla, jota sovelletaan saman perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Tämän maininnan on oltava riittävän selvä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

voi lausua kanteesta tarvittaessa ilman muita kanteen tueksi esitettyjä tietoja. Oikeusvarmuuden ja hyvän oikeushallinnon takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne oleelliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, ilmenevät ainakin yhteenvedonomaisesti mutta silti johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmästä (asia T-85/92, De Hoe v. komissio, määräys 28.4.1993, Kok., s. II-523, 20 kohta).

32 Nyt esillä olevassa asiassa on todettava yhtäältä, että komissio vastasi vastineessaan kantajan ensimmäiseen kanneperusteeseen yksityiskohtaisesti ja että toisaalta kantajalla oli oikeus kehitellä tätä kanneperustetta ja esittää kaikki hyödylliset täsmennykset vastauskirjelmässään (ks. vastaavasti asia 74/74, CNTA v. komissio, tuomio 14.5.1975, Kok., s. 533, Kok. Ep. II, s. 469, 4 kohta), minkä se juuri on tehnytkin tukemalla sitä tosiseikoilla ja komission arviointia koskevilla väitteillä, jotka sisältyivät jo kannekirjelmään toisessa kanneperusteessa.

33 Näin ollen on pääteltävä, että ne komission väitteet, jotka koskevat ensimmäistä kanneperustetta, eivät voi estää sitä puolustamasta tehokkaasti etujaan eivätkä estää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta harjoittamasta tuomioistuinvalvontaa. Koska ensimmäinen kanneperuste on siis tutkittava, on arvioitava sitä, onko se perusteltu.

EY 87 artiklan 1 kohdan rikkominen

34 Kantaja väittää perusteluillaan, jotka menevät päällekkäin neljännen kanneperusteen ensimmäisen osan yhteydessä esitettyjen perustelujen kanssa, että komissio ei ole osoittanut riidanalaisessa päätöksessä, että riidanalainen toimenpide on valtiontukea, ja että se on tehnyt tätä koskevan arviointivirheen.

35 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan neljän edellytyksen on täytyttävä, jotta toimenpide luokiteltaisiin EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi. Ensinnäkin kyse on oltava valtion toimenpiteestä tai valtion varoilla toteutetusta

toimenpiteestä, toiseksi toimenpiteellä on annettava etua sille, joka on toimenpiteen kohteena, kolmanneksi kyseisen toimenpiteen on oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua (asia C-280/00, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, tuomio 24.7.2003, Kok., s. I-7747, 75 kohta ja asia T-442/03, SIC v. komissio, tuomio 26.6.2008, Kok., s. II-1161, 44 kohta).

36 Nyt esillä olevassa asiassa kantaja ei kiistä sitä, että kaksi ensin mainittua edellytystä ovat täyttyneet. Se väittää kuitenkin, että komissio ei ole osoittanut, että riidanalainen toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua.

37 Näitä kahta edellytystä arvioidessaan komissiolla ei ole velvollisuutta osoittaa, että tuki todellisuudessa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja tosiasiallisesti vääristää kilpailua, vaan sillä on ainoastaan velvollisuus tutkia, saattaako tämä tuki vaikuttaa kauppaan ja vääristää kilpailua (asia C-372/97, Italia v. komissio, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-3679, 44 kohta ja asia C-66/02, Italia v. komissio, tuomio 15.12.2005, Kok., s. I-10901, 111 kohta).

38 Nyt esillä olevassa asiassa komissio on esittänyt riidanalaisen päätöksen 35–38 perustelukappaleessa seuraavat syyt jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaikuttamisen ja kilpailun vääristymisen mahdollisuuden osalta:

”(35) Kyseessä oleva toimenpide on suoraa investointitukea – –

(36) – – yrityksen kilpailuaseman parantaminen valtiontuen avulla merkitsee yleensä kilpailun vääristymistä sellaisiin muihin yrityksiin nähden, jotka eivät ole saaneet vastaavanlaista tukea.

(37) Toimenpide vaikuttaa haitallisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos se vaikeuttaa tuontia muista jäsenvaltioista ja helpottaa vientiä muihin jäsenvaltioihin. Ratkaisevaa on se, kehittyykö tai onko yhteisön sisäinen kauppa vaarassa kehittyä erilaiseen suuntaan [riidanalaisen] tuen seurauksena.

(38) Tuotteilla, joita tarkasteltavana oleva tukitoimenpide koskee (mallas), käydään huomattavaa yhteisön sisäistä kauppaa. Vuonna 2004 [EU:n 25 jäsenvaltion välinen] mallaskauppa oli määrällisesti noin 1,3 miljoonaa tonnia, mikä vastasi noin 15 prosenttia maltaan kokonaistuotannosta yhteisössä kyseisenä vuonna. Sen vuoksi alalla esiintyy kilpailua – –”

39 Ensinnäkin on tarkasteltava kantajan väitettä siitä, että sen Eemshavenin tehtaan tuottaman HTST-maltaan innovatiivisten ominaisuuksien vuoksi se toimii erillisillä markkinoilla eli premium-maltaan markkinoilla, joilla se ei kilpaile muiden yhteisön tuottajien kanssa.

40 Komissio vastasi kantajan ja Alankomaiden kuningaskunnan hallinnollisessa menettelyssä tältä osin esittämiin väitteisiin tarkastelemalla kysymystä premium-maltaan erillisten markkinoiden olemassaolosta riidanalaisen päätöksen 78–89 perustelukappaleessa. Komissio tukeutui useiden kansallisten mallastamojen yhdistysten huomautuksiin (suomalainen, brittiläinen, ranskalainen ja tanskalainen yhdistys), joiden mukaan premium-maltaalle ei ole olemassa erillisiä markkinoita (riidanalaisen päätöksen 18, 19, 21 ja 22 perustelukappale), ja totesi, että mallas on nimenomaan yleistuote, jonka ominaisuudet vaihtelevat vain vähän ja jolle panimoteollisuus on vahvistanut laatuvaatimukset (riidanalaisen päätöksen 81 perustelukappale). Komissio väitti, että hallinnollisen menettelyn kuluessa käytettyjen tilastolähteiden (Eurostat (Euroopan yhteisöjen tilastotoimisto), Euromalt, kansainvälinen viljaneuvosto)

tuotantoa koskevat tiedot koskevat vain yleisiä mallasmarkkinoita. Se täsmensi, että myöskään Alankomaat tai kantaja itse eivät ole antaneet minkäänlaisia tietoja premium-maltaasta yleisesti ja sen tuotannosta erityisesti (riidanalaisen päätöksen 87 perustelukappale).

41 On selvää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyssä menettelyssä kantaja tai Alankomaiden kuningaskunta eivät ole toimittaneet erillisiä tilastotietoja erityisesti premium-maltaan tuotannosta tai myynnistä. Ne ovat viitanneet vain mallasta koskeviin yleisiin lukuihin erottelematta vakiomallasta premium-maltaasta, jota kantajan HTST-mallas on.

42 Kantaja viittaa ainoastaan Frontier Economicsin lokakuussa 2005 laadittuun kertomukseen, jonka otsikkona on ”Holland Malt” (jäljempänä Frontier Economicsin kertomus) ja joka sen mukaan ”vahvistaa, että siltä osin kuin HTST:n myynnit korva[si]vat olemassa olevat vakiomaltaan myynnit, se o[li] osa luonnollista markkinoiden innovaatioprosessia, joka [olisi] tapahtu[nut] joka tapauksessa”. Lisäksi on todettava, että Frontier Economicsin kertomus, jonka osapuolten istunnossa antamien tietojen mukaan kantaja oli tilannut, sisältää seuraavan huomautuksen: ”Eemshavenin tuottaman HTST-maltaan – – odotetaan korvaavan ainakin osittain muiden vakiomaltaan tuottajien myynnit – – mukaan lukien ne, joilla on ylikapasiteettia”.

43 On todettava, että kantajan väitteistä ja Frontier Economicsin kertomuksesta ilmenee selvästi, että HTST-mallas, joka kuuluu premium-maltaiden luokkaan, on korvattavissa vakiomaltailla, mikä vahvistaa komission toteamuksen siitä, että kantajan HTST-mallas kilpailee muiden tuottajien maltaiden kanssa.

44 Näin ollen on katsottava, että kantajan väitteet premium-maltaan tai HTST-maltaan erillisistä markkinoista ovat perusteettomia eikä komissio ole tehnyt tältä osin arviointivirhettä.

45 Toiseksi kantaja väittää, että komissio ei ole osoittanut, että riidanalaisella toimenpiteellä oli todellinen vaikutus jäsenvaltioiden välisen kaupankäynnin edellytyksiin, ja että se on erityisesti tehnyt arviointivirheen, koska se ei ole ottanut huomioon sitä, että uuden Eemshavenin tehtaan tuotanto viedään lähes kokonaisuudessaan kolmansiin maihin.

46 Ensinnäkin tältä osin on palautettava mieliin, että edellä 37 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan komissiolla ei ole velvollisuutta todeta tukien todellista vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, vaan ainoastaan tutkia, voivatko ne vaikuttaa siihen.

47 Toiseksi on palautettava mieliin, että silloin kun jäsenvaltion myöntämä tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (asia 730/79, Philip Morris Holland v. komissio, tuomio 17.9.1980, Kok., s. 2671, Kok. Ep. V, s. 313, 11 kohta; asia C-53/00, Ferring, tuomio 22.11.2001, Kok., s. I-9067, 21 kohta ja edellä 37 kohdassa mainittu asia Italia v. komissio, tuomio 29.4.2004, 52 kohta).

48 Koska riidanalainen toimenpide on investointitukea, jonka tarkoituksena on kantajan tuotantokapasiteetin nykyaikaistaminen ja lisääminen, se vahvistaa välttämättä kantajan kilpailuasemaa verrattuna sen kilpailijoihin, joiden täytyy rahoittaa tällaiset investoinnit omilla varoillaan tai luopua niistä. Lisäksi Frontier Economicsin kertomukseen (ks. edellä 42 kohta) sisältyvä väite, jonka mukaan Eemshavenin tehtaassa tuotetun maltaan oletetaan korvaavan muiden eurooppalaisten tuottajien myynnit, merkitsee nimenomaisesti sitä, että yhteisön yritykset ovat kantajan kilpailijoita.

49 Lisäksi on todettava, että kantaja itse myöntää osallistuvansa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Se on todennut hallinnollisessa menettelyssä, että sillä oli vuonna 2005 tarkoitus myydä 71 540 tonnia mallasta Euroopassa ja että sen myynneistä 42 prosenttia

on toteutettu jäsenvaltioiden välisessä kaupassa. Lisäksi väitettä siitä, että ainoastaan Eemshavenin tehdas on otettava tältä osin huomioon, ei voida hyväksyä, koska edellä 47 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan on tutkittava tuensaajayrityksen aseman vahvistumista eikä sen tiettyjen tuotantoyksiköiden tilannetta.

50 Ilmoittaessaan useaan otteeseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetyissä asiakirjoissa, että uusi Eemshavenin tehdas suuntaa tuotantonsa ”lähes kokonaan” kolmansiin maihin, kantaja on joka tapauksessa implisiittisesti myöntänyt, että osa mainitusta tuotannosta myytiin yhteisössä. Jäsenvaltioiden väliseen kauppaan liittyneiden myyntien absoluuttisen määrän vähäinen koko tai mainittujen myyntien rajoitettu suhteellinen osuus yrityksen kokonaistuotannosta on merkityksetön arvioitaessa mainittuun kauppaan kohdistuvaa vaikutusta, koska oikeuskäytännön mukaan ei ole olemassa tiettyä rajaa tai prosenttilukua, jonka alittavan toimenpiteen osalta voitaisiin katsoa, että sillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (asia C-172/03, Heiser, tuomio 3.3.2005, Kok., s. I-1627, 32 kohta).

51 Lisäksi on vielä palautettava mieliin, että komissiolla ei ollut velvollisuutta osoittaa, että kantaja todella vei mallasta muihin jäsenvaltioihin, koska oikeuskäytännön mukaan sellaisen yrityksen vahvistuminen, joka siihen saakka ei osallistunut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, voi asettaa sen tilanteeseen, jossa sillä on mahdollisuus päästä toisen jäsenvaltion markkinoille, joten toimenpide, josta on tuloksena tällainen vahvistuminen, voi vaikuttaa mainittuun kauppaan (ks. vastaavasti edellä 37 kohdassa mainittu asia Italia v. komissio, tuomio 15.12.2005, 117 kohta).

52 Näin ollen on todettava, että komission mainitsemat seikat (ks. edellä 38 kohta) eli kantajan aseman vahvistuminen suhteessa sen kilpailijoihin ja se, että merkittävä määrä mallasta on jäsenvaltioiden välisen kaupan kohteena, riittävät sen toteamiseksi, että riidanalainen toimenpide voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, joten kantajan väitteet ovat tältä osin perusteettomia.

53 Kolmanneksi kantaja väittää, että komissio ei ole osoittanut riidanalaisen toimenpiteen vääristäneen kilpailua. Komissio on erityisesti määritellyt virheellisesti tutkimuksensa kannalta merkittävän ajanjakson ja katsonut, että merkitykselliset markkinat olivat heikentymässä. Näiden virheiden vuoksi se on katsonut virheellisesti, että riidanalainen toimenpide vääristää kilpailua.

54 Tältä osin on palautettava mieliin, että tuet, joiden tarkoituksena on vapauttaa yritys sellaisista menoista, joista se olisi normaalisti vastannut juoksevassa hallinnossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan, lähtökohtaisesti vääristävät kilpailuolosuhteita (asia T-459/93, Siemens v. komissio, tuomio 8.6.1995, Kok., s. II-1675, 48 ja 77 kohta; asia T-214/95, Vlaams Gewest v. komissio, tuomio 30.4.1998, Kok., s. II-717, 43 kohta ja asia T-217/02, Ter Lembeek v. komissio, tuomio 23.11.2006, Kok., s. II-4483, 177 kohta).

55 Yhteisöjen tuomioistuin on myös katsonut, että tuki, joka keventäisi tuensaajan tuotantolaitosten muutostöistä aiheutuvia kustannuksia, tuo sille kilpailuetua verrattuna muihin valmistajiin, jotka ovat lisänneet tai jotka ovat aikeissa lisätä vastaavalla tavalla laitostensa kapasiteettia huolehtimalla itse tästä aiheutuvista kustannuksista (ks. vastaavasti edellä 47 kohdassa mainittu asia Philip Morris Holland v. komissio, tuomion 11 kohta). Oikeuskäytännöstä ilmenee siis selvästi, ettei ainoastaan valtionvaroilla aikaansaatu yrityksen juoksevan hallinnon tai tavanomaisen toiminnan kustannusten keventäminen voi vääristää kilpailua, vaan näin voi tehdä myös avustus, joka vapauttaa tuensaajan kaikista investointikustannuksista tai osasta niitä.

56 Näin ollen on todettava, että komission riidanalaisen päätöksen 35 ja 36 perustelukappaleessa esittämät seikat (mainittu edellä 38 kohdassa) eli se, että riidanalaisella toimenpiteellä on tarkoitus tukea investointia ja se, että se vahvistaa tuensaajan asemaa suhteessa sen kilpailijoihin, merkitsevät välttämättä sitä, että riidanalainen toimenpide voi vääristää kilpailua. Tästä seuraa, että niillä kantajan väitteillä, jotka koskevat tutkimuksen puitteissa huomioon otettavaa keskeistä ajanjaksoa ja kysymystä siitä, olivatko markkinat heikentymässä, ei ole mitään vaikutusta arvioitaessa kilpailuun kohdistuvaa vaikutusta nyt esillä olevassa asiassa, koska ne eivät kyseenalaista sitä tosiseikkaa, että avustus vahvistaa kantajan asemaa suhteessa sen kilpailijoihin, joten nämä väitteet on hylättävä tehottomina.

57 Edellä mainitun perusteella on todettava, että komissio on oikein todennut, että riidanalainen toimenpide oli omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristämään kilpailua, ja että näin ollen riidanalainen toimenpide oli EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, joten kaikki ne kantajan väitteet, jotka koskevat mainitun määräyksen rikkomista, on hylättävä.

Riidanalaisen päätöksen perustelut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun vaikuttamisen osalta

58 EY 253 artiklan mukaisesta perusteluvelvollisuudesta on palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuuden laajuus riippuu kyseessä olevan toimen luonteesta ja sen asiayhteydestä (asia T-266/94, Skibværftsforening ym. v. komissio, tuomio 22.10.1996, Kok., s. II-1399, 230 kohta ja yhdistetyt asiat T-228/99 ja T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen v. komissio, tuomio 6.3.2003, Kok., s. II-435, 278 kohta). Toimenpiteen perusteluista pitää selkeästi ilmetä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että ne, joita toimenpide koskee, ymmärtävät sen perustan ja että tuomioistuin voi tarkistaa, että toimenpide on perusteltu, ilman että perusteluissa tarvitsee kuitenkaan esittää kaikkia asiaan liittyviä oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa ovatko perustelut EY 253 artiklan mukaisia, otetaan huomioon sekä kyseisen toimenpiteen sanamuoto että sen oikeudellinen ja tosiasiallinen asiayhteys (asia 2/56, Geitling v. korkea viranomainen, tuomio 20.3.1957, Kok., s. 9, 37 kohta ja asia C-42/01, Portugali v. komissio, tuomio 22.6.2004, Kok., s. I-6079, 66 kohta).

59 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan erityisesti valtiontukien alalla tehdyn päätöksen osalta on niin, että vaikka tuen myöntämiseen liittyvistä seikoista ilmenisi, että tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää tai uhata vääristää kilpailua, komission on joka tapauksessa mainittava nämä seikat päätöksensä perusteluissa (edellä 20 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio, tuomion 24 kohta; edellä 20 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Italia ja Sardegna Lines v. komissio, tuomion 66 kohta ja edellä 58 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land-Nordrhein Westfalen v. komissio, tuomion 292 kohta).

60 Nyt esillä olevassa asiassa komissio on esittänyt johdonmukaisesti asian keskeiset seikat, jotka – kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätellyt edellä 52 ja 56 kohdassa – riittävät sen osoittamiseksi, että riidanalainen toimenpide on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristämään kilpailua.

61 Kantaja ei voi pätevästi väittää, että siinä oikeuskäytännössä, johon se viittaa (ks. edellä 20–22 kohta), edellytettäisiin, että komissio suorittaa tältä osin syvällisemmän tarkastelun.

62 Edellä 20 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabrik vastaan komissio annetussa tuomiossa (24 kohta) yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että riidanalainen päätös ei sisältänyt lainkaan tietoja markkinatilanteesta, tuensaajan tilanteesta näillä markkinoilla, kauppavirroista eikä yrityksen vienneistä. Yhteisöjen tuomioistuin totesi siten ne tekijät, jotka voivat olla keskeisiä arvioitaessa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvaa vaikutusta mainittuun tuomioon johtaneessa asiassa, ja korosti, että komissio ei ollut tutkinut niistä yhtäkään. Mainitusta tuomiosta ei kuitenkaan millään tavoin ilmene, että komission pitäisi jokaisessa yksittäistapauksessa arvioida jokaista näistä tekijöistä.

63 Yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat samoin jo katsoneet tältä osin, että riittää, että komissio näyttää kyseisen tuen voineen vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja uhkaavan vääristää kilpailua, ilman että olisi tarpeen määritellä relevantit markkinat ja tarkastella niiden rakennetta sekä sen seurauksena muodostuvia kilpailusuhteita (ks. vastaavasti edellä 47 kohdassa mainittu asia Philip Morris Holland v. komissio, tuomion 9–12 kohta ja yhdistetyt asiat T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ja T-23/98, Alzetta ym. v. komissio, tuomio 15.6.2000, Kok., s. II-2319, 95 kohta).

64 Mitä tulee edellä 20 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Italia ja Sardegna Lines vastaan komissio annettuun tuomioon, mainitun tuomion 69 kohdasta ilmenee selvästi, että vuonna 1997 tehty riidanalainen päätös, joka koski meriliikennealaa Sardiniassa (Italia), kumottiin sillä perusteella, että komissio ei ollut selittänyt, mistä syystä sardinialaisille varustamoille annettavia tukia koskeva järjestelmä olisi voinut

vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kyseisellä alalla, kun otetaan erityisesti huomioon, että kabotaasi oli vapautettu yhteisön tasolla vasta kaksi vuotta riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen. Tällä kumoamisperusteella, joka oli hyvin erityinen mainituille yhdistetyille asioille, ei siis voi olla vaikutusta arvioitaessa riidanalaista päätöstä, joka koskee alaa, johon sovelletaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä.

65 Kantaja ei myöskään voi viitata perustelujensa tueksi edellä 20 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Saksa ym. vastaan komissio annettuun tuomioon. Ensinnäkin tähän tuomioon johtanut asia koski pankkitakuuta, jonka avulla edunsaajana olevan yrityksen oli tarkoitus hankkia suurin osa toisen yrityksen pääomasta, mikä on merkittävä tosiseikkoja koskeva ero verrattuna nyt esillä olevaan asiaan. Nyt esillä olevassa asiassa riidanalainen toimenpide muodostuu investoinnista, jonka tarkoituksena on parantaa ja lisätä tuensaajan tuotantoa, joten ne keskeiset seikat, jotka komission on esitettävä riidanalaisessa päätöksessä, eivät voi samanlaiset kuin edellä 20 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Saksa ym. vastaan komissio annetussa tuomiossa. Vaikka onkin totta, että tässä asiassa komissio oli antanut joitakin erityistietoja hankitusta yrityksestä, yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin arvioinnissaan, joka on johtanut perustelujen riittämättömyyden toteamiseen, antanut suurta merkitystä sille, että komission suorittama tutkinta rajoittui hankittuun yritykseen eikä edunsaajan tilannetta ollut mitenkään arvioitu. Nyt esillä olevassa asiassa komission suorittama tutkinta koskee kokonaisuudessaan tuen saanutta yritystä.

66 Edellä todetun perusteella on katsottava, että riidanalainen päätös on riittävän perusteltu jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun vaikuttamisen osalta.

67 Näin ollen kantajan esittämä ensimmäinen kanneperuste ja neljännen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

2. *EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan rikkomista koskeva toinen kanneperuste ja tämän alakohdan soveltamisen perustelujen riittämättömyyttä koskeva neljännen kanneperusteen toinen osa*

68 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että on hyödyllistä tutkia yhdessä EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan rikkomista koskeva toinen kanneperuste ja EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisen perustelujen riittämättömyyttä koskeva neljännen kanneperusteen toinen osa.

69 Toinen kanneperuste jakautuu neljään osaan. Ensimmäinen osa koskee suuntaviivojen virheellistä tulkintaa ja soveltamista. Toinen osa koskee yhtäältä riidanalaisen toimenpiteen suotuisten vaikutusten ja toisaalta siitä jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvien vaikutusten asianmukaisen tasapainon puuttumista. Kolmas osa koskee mallasalan tuotantokapasiteettiin kohdistuvan tuen vaikutukseen liittyvää arviointivirhettä. Neljäs osa koskee sitä, että tuen myöntämispäätöksen tekemisen ja riidanalaisen päätöksen tekemisen välillä tapahtuneita seikkoja ja kehitystä ei ole otettu huomioon.

70 Toisen kanneperusteen ensimmäistä ja kolmatta osaa on tutkittava yhdessä, koska ensimmäisen osan tarkastelu vaatii myös nykyisiä ja ennakoituja toimintamahdollisuuksia koskevien kysymysten arviointia ja sen tosiseikan arviointia, että riidanalaisen toimenpiteen tarkoituksena on kantajan tuotantokapasiteetin lisääminen.

Suuntaviivojen virheellistä tulkintaa ja soveltamista koskeva ensimmäinen osa ja ylikapasiteettiin liittyvää arviointivirhettä koskeva kolmas osa

Asianosaisten lausumat

71 Kantaja väittää, että kyseessä olevien investointien ja tuotteiden laji osoittaa selvästi, että se voi löytää suuntaviivojen 4.2.5 kohdassa tarkoitetut tavanomaiset markkinointikanavat tuotteilleen. Tämä koskee pääasiallisesti yhteisön ulkopuolella kasvussa olevia markkinointikanavia niin, että investointien vaikutus yhteisön sisäisillä mallasmarkkinoilla on neutraali tai enintään marginaalinen.

72 Kantaja väittää kyseessä olevista tuotteista, että kyseinen mallastamo tuottaa vain HTST-mallasta eli uutta mallasluokkaa. Se moittii komissiota siitä, että tämä ei ole arvioinut laajempaa kysymystä siitä, voidaanko tavanomaiset kanavat löytää premium-maltaiden markkinoilla.

73 Investointilajista kantaja väittää, että se on voinut investoinnin avulla nykyaikaistaa maltaantuotantolaitoksensa ja siirtää kapasiteettinsa mannermaisista ja tehottomista paikoista meren rannalla sijaitsevaan paikkaan, jonne mallasohra on helppo kuljettaa. Se väittää, että Eemshavenin uudet kapasiteetit mahdollistavat siten sen, että suuri osa sen myynneistä suunnataan vientiin ja se pystyy vastaamaan panimoyhtiöiden pyytämien suurien mallasmäärien kasvavaan kysyntään, mikä vahvistaa sen, että sen tuotteille on löydettävissä ja löydetään tavanomaiset markkinointikanavat.

74 Yhteisön mallasmarkkinoiden nykyisten ja ennakoitujen toimintamahdollisuuksien arvioinnin osalta kantaja katsoo lähtökohtaisesti, että komissio on virheellisesti

kieltänyt kyseessä olevan tuen, vaikka oli ilmeistä, että maltaan yhteisön markkinoilla ja maailmamarkkinoilla olemassa oleva ylikapasiteetti ei ollut rakenteellista ja se korjattaisiin lähitulevaisuudessa.

75 Tältä osin kantaja väittää, että yhteisön mallasalalle on tyypillistä taipumus siirtää kaukana merestä sijaitsevien tehottomien mallastehtaiden tuotantokapasiteetti satamissa tai merkittävien merenkulkureittien varrella sijaitseviin nykyaikaisiin tehtaisiin, joihin mallasohra on helppo kuljettaa. Kantaja tukeutuu RM Internationalin 22.4.2005 päivättyyn, mallasmarkkinoita koskevaan kertomukseen (jäljempänä RM Internationalin kertomus) ja H.M.G:n eri kertomuksiin, ja väittää, että ensinnäkin tämä nykyaikaistamisprosessi on johtanut maltaan vientiin kolmansiin maihin lisääntyvästi suuntautuviin kapasiteetteihin ennemmin kuin jäsenvaltioiden väliseen kauppaan suuntautuviin kapasiteetteihin sekä kaukana satamista sijaitsevien mallastamojen, jotka toimittavat tuotantonsa kansallisille markkinoille yhteisön sisällä, ja nykyaikaistettujen mallastamoiden, jotka toimittavat yhä suuremman määrän tuotannostaan vientimarkkinoille yhteisön ulkopuolelle, selvempään erotteluun. Toiseksi tätä prosessia vahvistaa suuntaus, jonka mukaan maltaantuottajien on kohdattava panimoilta tuleva suurien mallasmäärien kasvava kysyntä, ja ainoastaan nykyaikaiset mallastehtaat, jotka sijaitsevat satamissa, voivat vastata tähän kysyntään. Kolmanneksi kantaja väittää, että tämä prosessi johtaa pikemminkin sellaisten tuotantopaikkojen perustamiseen, jonne mallasohra on helposti kuljetettavissa, kuin sellaisten tuotantopaikkojen perustamiseen, jonne se ei ole helposti kuljetettavissa, minkä vaikutuksesta mallastamojen, jotka eivät saa riittävästi mallasohraa, on suljettava kapasiteettejaan ja ne on korvattava nykyaikaistetuilla kapasiteeteilla, jotka ovat lähellä mallasohralähteitä.

76 Tältä osin kantaja katsoo aluksi, että mikään ei tue komission päätelmää siitä, että kyseessä olevalla investoinnilla voisi olla kielteinen vaikutus mallastuotantokapasiteettiin ja kaupankäynnin edellytyksiin yhteisössä. Se väittää, että se Eemshavenin uuden tuotantokapasiteetin osa, joka on suuntautunut eurooppalaisiin kohteisiin, korvaa Lieshoutissa ja Wageningenissa suljettujen mannermaisten tuotantolaitosten kapasiteetin. Se väittää, että Eemshavenin lisätuotantokapasiteetti on 55 000 tonnia.

77 Tämän väitteensä tukemiseksi se viittaa myyntitaulukkoon, joka sisältyy 6.12.2006 päivättyyn, ”Deloitten yleiskatsaus HM:n myynneistä” -nimiseen asiakirjaan ja jonka mukaan Eemshavenin mallastehtaan tuotanto tulee olemaan vuonna 2006 lähes 112 220 tonnia, josta 79 449 tonnia toimitetaan yhteisön ulkopuolella sijaitseviin

kohteisiin ja 32 767 tonnia yhteisössä sijaitseviin kohteisiin, ja josta ilmenee, että koko Eemshavenin lisäkapasiteetti suuntautuu lähes yksinomaan yhteisön ulkopuolella sijaitseviin kohteisiin.

78 Kantaja moittii komissiota siitä, ettei tämä omaksunut dynaamista lähestymistapaa eikä arvioinut tuen vaikutusta markkinoiden kehityksen ja näiden suhdannevaihteluille alttiiden markkinoiden valossa yleisesti. Se huomauttaa, että tätä ennakoivaa näkemystä edellytetään myös suuntaviivojen 4.2.5 kohdassa, jossa todetaan, että komission on arvioitava, voidaanko löytää tavanomaiset markkinointikanavat nykyisten ja ennakoitujen toimintamahdollisuuksien valossa. Se viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-380/94, AIUFFASS ja AKT vastaan komissio 12.12.1996 antamaan tuomioon (Kok., s. II-2169), jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvisti komission soveltaman dynaamisen arviointimenetelmän, joka koski niitä dynaamisia suuntauksia, jotka olivat todennäköisiä myös sen päivän jälkeen, jona uusi tekstiilikapasiteetti otettaisiin käyttöön markkinoilla.

79 Kantaja katsoo, että komissio ei ole tehnyt tällaista arviointia nyt esillä olevassa asiassa, koska se ei ole ottanut huomioon niitä mallasmarkkinoita koskevia kertomuksia, erityisesti RM Internationalin kertomusta, joissa todetaan, että vuosina 2005 ja 2006 yhteisön sisäiset mallasmarkkinat muuttuivat huomattavasti rakenteellisesti ja että kysyntä ylitti erittäin nopeasti tarjonnan oluen tuotannon ja maltaan kysynnän kasvunäkymien vuoksi. Se katsoo, että komission olisi pitänyt keskittyä sitä hetkeä, jona Eemshavenin tehdas saavutti täyden kapasiteettinsa, myöhempään ajanjaksoon eli vuoteen 2006 ja sen jälkeiseen aikaan.

80 Kantaja moittii komissiota myös siitä, ettei tämä ole ottanut huomioon H.M.G:n kertomuksia, erityisesti 13.7.2006 päivättyä kertomusta mallasmarkkinoiden tilasta (jäljempänä heinäkuun 2006 G-kertomus), jossa mainitaan, että ”maltaan tarjonnan ja kysynnän tasapainosta voidaan sanoa, ettei ole olemassa suurta ylikapasiteettia – –[;] koko jäljelle jäänyt ylikapasiteetti on hyväksyttävissä rajoissa”. Kantaja väittää myös, että niissä kokouksissa, joihin se on osallistunut komission kanssa, H.M.G. on kiinnittänyt sen huomioon radikaaliin ja näkyvään muutokseen markkinoilla vuoden

2006 alun ja vuoden 2006 heinäkuun välillä, josta on seurannut se, että maltaan tarjonta ja kysyntä olivat paljon paremmassa tasapainossa.

81 Kantaja katsoo, että komissio on arvioinut virheellisesti kasvunäkymiä vientimarkkinoilla yhteisön ulkopuolella. Sen mukaan komissio on virheellisesti katsonut, että Australia voisi tyydyttää maltaan kasvavan kysynnän Kaakkois-Aasiassa ja että uudet tuotantolaitokset Argentiinassa ja Mercosurin laajentuminen Venezuelaan ja ”mahdollisesti” muihin Etelä-Amerikan maihin tyydyttäisivät kasvavat mallasmarkkinat Etelä-Amerikassa ja Afrikassa.

82 Se katsoo, että sen markkinointikanavia yhteisön ulkopuolella syntyvillä markkinoilla olisi pidettävä kaupallisina lisäkanavina. Se väittää, että vaikka se kilpailisikin osittain markkinointikanavistaan yhteisön mallastuottajien kanssa, päätökset, jotka komissio tekee tavanomaisesti suuntaviivojen mukaisesti, osoittavat, että tämä ei voi olla perustana sille, että riidanalaista toimenpidettä ei julisteta yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

83 Kantaja väittää sen riidanalaisen päätöksen 76 perustelukappaleessa mainitusta mahdollisuudesta suunnata toiminta uudelleen yhteisön markkinoille, että tämä ei ole kohtuullisesti ennakoitavissa, koska se on löytänyt ja löytää parhaillaankin riittäviä markkinointikanavia tuotteilleen, ja että se hyötyy jatkuvasti markkinoiden kasvusta yhteisön ulkopuolisissa maissa.

84 Se viittaa mallasteollisuuden tilaa koskevaan marraskuussa 2006 laadittuun H.M.G:n kertomukseen, jonka mukaan maltaan maailmanlaajuinen kysyntä vuonna 2007 tulee käyttämään teoreettisen maailmanlaajuisen kapasiteetin täysin ja jopa ylittämään sen niin, että markkinoille on tulevaisuudessa ominaista mallaspula.

85 Se epäilee sitä, onko vientilupien lukumäärä luotettava lähde yhteisön osuutta maltaan maailmanmarkkinakaupassa koskevien päätelmien tueksi. Se katsoo, että yhteisössä saatujen vientilupien lukumäärän pienentyminen voi liittyä myös mallasohran tilapäiseen vajeeseen yhteisössä. Näin ollen tämä lukumäärä ei anna hyvää käsitystä yhteisön potentiaalista lisätä osuuttaan maltaan maailmankaupassa. Se katsoo, että kapasiteettia koskevia lukuja pitäisi aina tulkita ja analysoida niiden rakenteellisten muutosten valossa, jotka ovat tapahtuneet yhteisön mallassektorilla.

86 Kantaja riitauttaa komission käyttämän menetelmän mallasmarkkinoiden ylikapasiteettitilanteen määrittelemiseksi, erityisesti viittauksen 98 prosentin käyttöosuuteen, joka sen mukaan ei heijasta oikein kapasiteettia yhteisössä. Komissio ei sen mielestä ole ottanut huomioon sitä, että juuri mikään tehtaista ei ole tuotannossa koko vuotta, koska korjaus- ja parannustöitä tehdään säännönmukaisesti. Kantaja myöntää, ettei sillä ole täsmällisiä tietoja tuotantokapasiteetin käytöstä kokonaisuudessaan, ja arvioi sen olevan todennäköisesti alle 98 prosenttia.

87 Kantaja moittii komissiota siitä, että investoinnin vaikutuksia yhteisön mallasmarkkinoiden kapasiteettiin koskevat arvioinnit riidanalaisessa päätöksessä perustuvat pääasiallisesti Euromaltin toimittamiin lukuihin; tämä on kantajan kanssa kilpailevien maltaantuottajien järjestö, jolla on siis kaupallinen intressi vastustaa kantajan kapasiteettien nykyaikaistamista. Kantaja väittää, että Euromaltin kirjeissä ei täsmennetä, kuinka mallaskapasiteetti ja maltaan kysyntä on laskettu, ja että komission olisi pitänyt tarkistaa näiden laskelmien suorittamiseksi käytetyt menetelmät ja tutkia, heijastivatko ne oikein mallassektorin nykyistä kapasiteettia.

88 Alankomaiden kuningaskunta tukee kantajan väitteitä.

89 Komissio kiistää kantajan ja Alankomaiden kuningaskunnan väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

90 EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa annetaan komissiolle poikkeuksena EY 87 artiklan 1 kohdassa määrätystä kiellosta oikeus julistaa yhteismarkkinoille soveltuvaksi ”tuk[i] tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla”.

91 Suuntaviivojen 4.2.5 kohdan mukaan ”tukea ei saa myöntää 4.2.3 tai 4.2.4 kohdan mukaisesti, ellei voida osoittaa riittävällä tavalla, että kyseisille tuotteille on olemassa tavanomaiset markkinointikanavat. Tämä arvioidaan ottaen riittävässä määrin huomioon kyseiset tuotteet, investointityypit ja nykyiset sekä ennakoidut toiminta-mahdollisuudet”.

92 Komissiolla on EY 87 artiklan 3 kohtaa sovellettaessa laaja harkintavalta, jonka käyttäminen edellyttää koko yhteisöä silmällä pitäen tehtävää taloudellisten ja yhteiskunnallisten kysymysten monitahoista arviointia. Tämän harkintavallan käyttämistä koskeva tuomioistuimen suorittama valvonta kohdistuu ainoastaan siihen, että menettelyä ja perusteluvelvollisuutta koskevia sääntöjä on noudatettu, että ratkaisun perustana olevat tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että asiassa ei ole tehty oikeudellista virhettä, että tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti eikä harkintavaltaa ole käytetty väärin (edellä 37 kohdassa mainitut asiat Italia v. komissio, 29.4.2004, tuomion 83 kohta ja asia T-17/03, Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. komissio, tuomio 6.4.2006, Kok., s. II-1139, 41 kohta).

93 Komissio voi lisäksi asettaa itselleen harkintavaltansa käyttöä koskevia periaatteita, kuten suuntaviivoja, jos ne sisältävät viitteitä siitä, mitä linjaa tämä toimielin aikoo noudattaa (ks. vastaavasti edellä 54 kohdassa mainittu asia Vlaams Gewest v. komissio, tuomion 79 kohta ja edellä 92 kohdassa mainittu asia Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. komissio, tuomion 42 kohta).

94 Nyt esillä olevassa asiassa komissio on ensin tutkinut ylikapasiteetin olemassaoloa maltaan yhteisön markkinoilla ja maailmanmarkkinoilla sekä sen syitä ja seurauksia.

95 Riidanalaisen päätöksen 56 perustelukappaleessa komissio esittää Euromaltilta saadun taulukon, joka koskee muun muassa maltaan maailmanmarkkinoiden ylikapasiteettia. Tämän taulukon mukaan mainittu ylikapasiteetti oli 534 000 tonnia vuonna 2004 ja 1 950 000 tonnia vuonna 2006.

96 Komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 68 perustelukappaleessa seuraavaa:

”– – mallassektorin kannattavuus tulee olemaan alhaisimmillaan markkinointivuonna 2005/2006 johtuen monista tappiota tuottavista yrityksistä, jotka pystyvät kattamaan vain osan kustannuksistaan. Todennäköisesti juuri alhainen kannattavuus oli syynä Saksan suurimman maltaantuottajan, Andernachissa sijaitsevan Weissheimerin keväällä 2006 jättämään konkurssihakemukseen. Sen jälkeen on suljettu pysyvästi muitakin tuotantolaitoksia, muun muassa neljä tehdasta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, kaksi Saksassa ja yksi Ranskassa. Kyse on suuryritysten vanhemmista tuotantoyksiköistä. Eräät muut tuottajat ovat päättäneet sulkea tilapäisesti osan kapasiteetistaan, ja joissakin tapauksissa vanha tuotantokapasiteetti on korvattu uudella – –”

97 Riidanalaisen päätöksen 71 perustelukappaleessa komissio päättelee seuraavaa:

”– – [yhteisön] kokonaiskapasiteetista on vuosina 2002–2004 käytetty vähintään 98 prosenttia. – – Vuonna 2005 käyttöaste oli alhaisempi yhteisön mallastuotannon ollessa 8,4 miljoonaa tonnia ja kapasiteetin 8,8 miljoonaa tonnia. Markkinointivuonna 2006/2007 kokonaistuotannon odotetaan olevan 8,0 miljoonaa tonnia ja kapasiteetin 8,8 miljoonaa tonnia. Alhaisempi käyttöaste heijastanee pikemminkin mallastamojen

reaktiota kannattavuuden alenemiseen, toisin sanoen ne ovat päättäneet vähentää mallastuotantoaan ja sulkea tilapäisesti tuotantokapasiteettiaan – –”

98 Riidanalaisen päätöksen 72 perustelukappaleessa komissio esittää seuraavan täsmennyksen:

”– – Vuoden 2006 puolivälissä yhteisön mallastuotanto näyttäisi asettuvan tasapainoon tosiasiallisen kysynnän kanssa, koska mallastamot ovat oppineet rajoittamaan tuotantonsa määrällisiin myyntimahdollisuuksiin. Silti myös edellä mainitun vanhojen tuotantolaitosten lopullisen sulkemisen jälkeen yhteisön mallassektorin kokonaistuotantokapasiteetti ylittää yhä tosiasiallisen kysynnän noin 600 000 tonnilla. – – Sen vuoksi komissiolla ei ole selvää näyttöä siitä, että nykyinen liikakapasiteettitilanne muuttuisi nopeasti.”

99 Selitettyään näin merkittävän yhteisönlaajuisen ylikapasiteetin olennaisin osin sillä, että markkinointikanavat ovat riittämättömät maltaan yhteisön markkinoilla ja maailmanmarkkinoilla, komissio tutki ne Alankomaiden kuningaskunnan ja kantajan väitteet, joiden mukaan kyseessä olevan investoinnin ominaispiirteet merkitsevät sitä, että tuki vaikuttaa enemmän kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan kuin jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tältä osin komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 75 perustelukappaleessa, että ”yhteisön mallassektorilla toimii lisäksi suuria ryhmittymiä, jotka myyvät tuottamaansa mallasta sekä yhteisöön että sen ulkopuolelle. [Kantaja] kuuluu tähän kategoriaan, koska se sijaitsee syväsatamassa, josta se voi hoitaa toimitukset sekä yhteisön että kolmansien maiden markkinoille. Elokuussa 2003 laaditussa yrityssuunnitelmassaan [kantaja] ilmoittaa, että se aikoo vuonna 2005 myydä Euroopan markkinoille 71 540 tonnia”. Komissio täsmentää riidanalaisen päätöksen 76 perustelukappaleessa, että ”saattaa käydä niinkin, että pääasiassa yhteisön ulkopuolisiin maihin suuntautuvaan vientiin keskittyneet mallastamot (kuten [kantaja]) eivät onnistu löytämään ostajia kyseisiin määräpaikkoihin tarkoitetulle tuotannolleen, jolloin niiden on mahdollisesti yritettävä myydä kyseinen tuotanto yhteisössä. Myös päinvastainen tilanne on mahdollinen. – – [näiden välillä] voi olla yhteys, ja tilanne yhteisön ulkopuolella voi vaikuttaa tilanteen kehittymiseen yhteisön sisällä ja päinvastoin”.

100 Kyseessä olevien tuotteiden osalta komissio on lisäksi tutkinut ja hylännyt ne kantajan ja Alankomaiden kuningaskunnan väitteet, jotka koskevat erillisten markkinoiden ja näin ollen premium-maltaan erillisten markkinointikanavien olemassaoloa.

101 Lopuksi komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 89 perustelukappaleessa seuraavaa:

”– – mallasmarkkinoiden liikakapasiteettia, tarkasteltavana olevan tukitoimenpiteen mahdollista vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja selkeästi erillisiä premium-maltaan markkinoita koskevien päätelmien perusteella komissio katsoo, että tukitoimenpide ei ole suuntaviivojen 4.2.5 kohdan mukainen, koska tukea ei saa myöntää sellaisiin tuotteisiin liittyviin investointeihin, joille ei ole olemassa tavanomaisia markkinointikanavia.”

102 Toisen kanneperusteensa ensimmäisessä ja kolmannessa osassa kantaja moittii komissiota lähtökohtaisesti yhtäältä siitä, että tämä on tulkinnut ja soveltanut virheellisesti suuntaviivoja tavanomaisten markkinointikanavien olemassaolon arvioinnin osalta, ja toisaalta siitä, että tämä on tehnyt ilmeisiä arviointivirheitä tutkiessaan mallasmarkkinoiden ylikapasiteettia.

103 Koska komission päätelmä, joka koskee tavanomaisten markkinointikanavien puuttumista markkinoilta, perustuu olennaisin osin toteamukseen tuotannon ylikapasiteetista maltaan kysyntään nähden, on aluksi tutkittava riidanalaisen päätöksen perustelujen riittävyyttä tältä osin.

– Ylikapasiteetti mallasmarkkinoilla

104 Asianosaisten kesken on kiistatonta, että mallasmarkkinat ovat maailmanlaajuiset, kuten asianosaisten kirjelmien liitteistä ilmenee. Kuten edellä 44 kohdassa todetaan, kantaja ei myöskään ole osoittanut erillisten markkinoiden olemassaoloa HTST-maltaalle tai premium-maltaalle. Lisäksi se kantajan väite, jonka mukaan ”HTST:n myynnit korvaavat vakiomaltaan myynnit” ja joka merkitsee olennaisin osin sitä, että kantaja voi myydä HTST-mallasta ostajille, jotka hankkivat muutoin kokonaan tai osittain vakiomallasta, vahvistaa sen komission päätelmän, jonka mukaan kantaja kilpailee muiden tuottajien kanssa samoista markkinointikanavista markkinoilla.

105 Ensinnäkin kantaja väittää, että komissio on päätellyt ylikapasiteetin olemassaolon yhteisön markkinoilla pääasiallisesti Euromaltin lähteiden perusteella; tämä on järjestö, joka edustaa kantajan kilpailijoiden etuja ja jättää ottamatta huomioon päinvastaiset tiedot.

106 Tältä osin on todettava, että komissio on tukeutunut riidanalaisessa päätöksessä lukuihin, jotka koskevat tosiasiallista yhteisön kapasiteettia ja tuotantoa vuosina 2002–2005, ja ottanut huomioon H.M.G:n kertomuksessa vuosien 2004/2005 osalta esiintyvät luvut, jotka perustuvat kansallisiin tilastoihin ja Euromaltin ja Eurostatin toimittamiin tietoihin. Nämä luvut osoittavat, että ylikapasiteetti oli vuosina 2002 ja 2004 ainakin 200 000 tonnia, mikä vastaa 98 prosentin käyttöastetta, kun otetaan huomioon 8,6 miljoonan tonnin kapasiteetti vuonna 2002 ja 8,8 miljoonan tonnin kapasiteetti vuonna 2004. Vuonna 2003 ylikapasiteetti oli ainoastaan 37 000 tonnia, mikä vastaa 99,6 prosentin käyttöastetta. Komissio on lisännyt, että Frontier Economicsin kertomukseen sisältyvät luvut osoittavat tähän verrattavissa olevan käyttöasteen. Tämän jälkeen komissio mainitsee lähteenä 2.5.2006 laaditun H.M.G:n kertomuksen (jäljempänä toukokuun 2006 G-kertomus) ja toteaa, että ”vuonna 2005 käyttöaste oli alhaisempi yhteisön mallastuotannon ollessa 8,4 miljoonaa tonnia ja kapasiteetin 8,8 miljoonaa tonnia. Markkinointivuonna 2006/2007 kokonaistuotannon odotetaan olevan 8,0 miljoonaa tonnia ja kapasiteetin 8,8 miljoonaa tonnia”. Komissio toteaa, että alhaisempi käyttöaste heijastanee alan yritysten reaktioita, kun ne heikon kannattavuuden vuoksi ovat päättäneet vähentää mallastuotantoaan ja sulkea tilapäisesti tuotantokapasiteettiaan. Se lisää, että markkinointivuoden 2006/2007 osalta tilannetta selittää osittain mallasohran huono sato. Se toteaa, että vuosien

2002, 2003 ja 2004 luvut osoittavat, että oli mahdollista käyttää vähintään 98 prosenttia kokonaistuotantokapasiteetista (riidanalaisen päätöksen 70 ja 71 perustelukappale).

107 Ensinnäkin on todettava, että komissio on tukeutunut eri lähteisiin, jotka yhdenmukaisesti osoittivat yhteisön mallasmarkkinoilla merkittävän ylikapasiteetin, joka kasvoi vuonna 2005 verrattuna vuosien 2002 ja 2004 väliseen aikaan. Lisäksi se on todennut, että toukokuun 2006 G-kertomuksen mukaan ylikapasiteetti yhteisön markkinoilla saavutti ennätystason vuosina 2006/2007 ja se oli 800 000 tonnia eli 9 prosenttia kokonaiskapasiteetista. Näin ollen kantajan väite siitä, että komission päätelmä ylikapasiteetin olemassaolosta perustuu pääasiallisesti Euromaltin huomautuksiin, on perusteeton.

108 Toiseksi on todettava, että se komission näkemys, jonka mukaan yhteisössä oli rakenteellista ylikapasiteettia markkinoiden markkinointikanaviin nähden, vahvistetaan selvästi heinäkuun 2006 G-kertomuksessa, johon kantaja viittaa useaan otteeseen. Tässä kertomuksessa todetaan seuraavaa:

”Vuodesta 2004 lähtien ja selvimmin vuosina 2005 ja 2006 yhteisön teollisuudelle on ollut ominaista yli miljoonan tonnin myymättä jäänyt ylikapasiteetti. – – Mallastamoiden tappiot olivat huomattavat vuonna 2005 ja ne ovat todennäköisesti vielä suuremmat vuonna 2006. Mallastamot ovat kuitenkin useassa maassa, kuten Ranskassa, Saksassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, alkaneet vähentää tuotantoaan sen sijaan, että ne myisivät mallasta täysin kannattamattomalla marginaalilla.”

109 Kolmanneksi kantaja ja Alankomaiden kuningaskunta moittivat komissiota siitä, että tämä on jättänyt ottamatta huomioon ne heinäkuun 2006 G-kertomukseen sisältyvät väitteet, joiden mukaan ”maltaan tarjonnan ja kysynnän välisestä tasapainosta voidaan sanoa, ettei enää ole suurta ylikapasiteettia” ja että ”koko jäljellä oleva ylikapasiteetti on hyväksyttävissä rajoissa”.

110 On palautettava mieliin, että heinäkuun 2006 G-kertomuksen keskeinen osa kuuluu seuraavasti:

”Uudet tuotantolaitokset ja sulkemiset ovat johtaneet nykyiseen yhteisön mallastuotannon 8,8 miljoonan tonnin kapasiteettiin vastineeksi noin 8,2 miljoonan tonnin käytölle, viennit mukaan lukien, mikä on 93,2 prosenttia kapasiteetista – – Maltaan tarjonnan ja kysynnän tasapainosta voidaan sanoa, ettei enää ole suurta ylikapasiteettia. Vähemmän suotuisilla markkinoilla toimivat mallastamot ovat oppineet vähentämään tuotantoaan mahdollisten myyntimäärien tasolle niin, että maltaan hintaan kohdistuvat paineet eivät enää johdu ylitarjonnasta.”

111 Tästä seuraa, että myös kyseessä olevan 13.7.2006 päivätyn kertomuksen mukaan yhteisön markkinoiden ylikapasiteetti oli kertomuksen laatimishetkellä 600 000 tonnia. Tämä luku oli suurin sinä aikana, johon komissio keskitti tarkastelunsa (2003–2006), ja lisäksi se osoitti yhä kasvavan suuntauksen ylikapasiteettiin yhteisössä, koska vuonna 2005 tämä luku oli riidanalaisen päätöksen mukaan vain 400 000 tonnia (ks. edellä 106 kohta). Väite, jonka mukaan ”maltaan tarjonnan ja kysynnän tasapainosta voidaan sanoa, ettei enää ole suurta ylikapasiteettia”, horjuu sen välittömän asiayhteyden vuoksi. Kun otetaan ensinnäkin huomioon kertomuksen samassa kappaleessa mainittu ylikapasiteetin ennätystaso (600 000 tonnia), toiseksi väite, jonka mukaan osa tuottajista on oppinut rajoittamaan tuotantonsa mahdollisia myyntejä vastaavalle tasolle, ja kolmanneksi viittaus kysynnän ja tarjonnan väliseen tasapainoon, on todettava, että muutos, joka kyseessä olevalla otteella oli tarkoitus ilmoittaa, ei muodostu ylikapasiteetin vähentymisestä vaan yhteisön ylituotannon (tai ylitarjonnan) pienentymisestä.

112 Komissio toteaa yhteisön ylituotannon vähentyneen mainitessaan riidanalaisen päätöksen 72 perustelukappaleessa, että ”vuoden 2006 puolivälissä yhteisön mallastuotanto näyttäisi asettuvan tasapainoon tosiasiallisen kysynnän kanssa, koska mallastamot ovat oppineet rajoittamaan tuotantonsa määrällisiin myyntimahdollisuuksiin”. Se lainaa tältä osin lähteenä heinäkuun 2006 G-kertomusta. Vaikka komissio voi ottaa huomioon kertomukset ja riippumattomien asiantuntijoiden lausunnot, sen on kuitenkin arvioitava niiden työtä, koska keskeinen ja yksinomainen vastuu taata

yhteisöjen tuomioistuinten valvonnassa EY 87 artiklan noudattaminen ja EY 88 artiklan täytäntöönpano kuuluu sille (ks. vastaavasti asia T-274/01, Valmont v. komissio, tuomio 16.9.2004, Kok., s. II-3145, 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Komissio ei voi ilmeistä arviointivirhettä tekemättä toistaa sitä heinäkuun 2006 G-kertomukseen sisältyviä väitteitä, jotka mainitaan edellä 109 kohdassa ja jotka koskevat ylituotannon pienentymistä, koska yhteisön tuotannon väheneminen (vuoden 2005 8,4 miljoonasta tonnista 8,2 miljoonaan tonniin vuonna 2006) ilmenee yhteisön kapasiteetin vuosien 2005 ja 2006 vakaan tason vuoksi (8,8, miljoonaa tonnia) tosiasiallisesti ylikapasiteetin lisääntymisenä.

113 H.M.G:n ja komission välillä vuonna 2006 pidetyistä kokouksista on todettava, että kantajan tältä osin antamien tietojen mukaan H.M.G. kiinnitti komission huomion näkyvään ja radikaaliin markkinoiden muutokseen, jonka vaikutuksesta maltaan tarjonnan ja kysynnän tilanne oli tasapainoisempi. Tältä osin riittää, kun todetaan, että komissio totesi tämän muutoksen riidanalaisen päätöksen 72 perustelukappaleessa, jossa se toteaa, että ”vuoden 2006 puolivälissä yhteisön mallastuotanto näyttäisi asettuvan tasapainoon tosiasiallisen kysynnän kanssa, koska mallastamot ovat oppineet rajoittamaan tuotantonsa määrällisiin myyntimahdollisuuksiin”.

114 Siltä osin kuin kantajan on ymmärrettävä väitteillään kiistävän myös sen komission päätelmän, joka koskee maltaan maailmanmarkkinoiden ylikapasiteettia, on todettava, että tämä väite ei myöskään ole perusteltu. Ensinnäkään kantaja ei ole esittänyt mitään tilastollista lähdettä, joka horjuttaisi ylikapasiteetin olemassaoloa maailmanmarkkinoilla koskevaa toteamusta. Toiseksi heinäkuun 2006 G-kertomuksessa viitataan kolmansissa maissa äskettäin perustettuihin merkittäviin tuotantolaitoksiin, joista yhdessä yhteisöön perustettujen uusien tuotantolaitosten kanssa oli ollut seurauksena se, että yhteisön teollisuus kamppaili vuonna 2005 ja 2006 ”yli miljoonan tonnin myymättä jäävän ylikapasiteetin” kanssa.

115 Näin ollen on katsottava, että komissio on perustellusti todennut ylikapasiteetin olemassaolon maltaan yhteisön markkinoilla ja maailmanmarkkinoilla riidanalaisen päätöksen tekohetkellä ja että on hylättävä kaikki ne kantajan väitteet, joilla kyseenalaistetaan komission päätelmää tukevien lähteiden luotettavuus riidanalaisessa päätöksessä ylikapasiteetin osalta.

116 Toiseksi kantaja väittää, että komissio ei ole ottanut huomioon tuotantokapasiteetin ja kysynnän tasapainon palautumista, joka oli jo ennakoitavissa riidanalaisen päätöksen tekohetkellä. Se vetoaa tältä osin muun muassa edellä 78 kohdassa mainitussa asiassa AIUFFASS ja AKT vastaan komissio annettuun tuomioon sekä kannekirjelmäänsä liittämiinsä eri asiantuntijalausuntoihin.

117 Ensinnäkin ja toisin kuin kantaja väittää, komissio on arvioinut tulevaisuudennäkymiä riidanalaisessa päätöksessä. Se ei ole analysoinut maltaan tuotantokapasiteettia ja tuotantovolyymiä pelkästään vuoden 2005 osalta, vaan myös markkinointivuoden 2006/2007 osalta toukokuun 2006 G-kertomuksen perusteella (riidanalaisen päätöksen 70 ja 71 perustelukappale). Se on tutkinut mallastuotannon tulevia suuntauksia yhteisön mittakaavassa ja maailmanlaajuisesti sekä panimoiden maltaankysynnän ennakoitavissa olevia muutoksia, ja se on jopa viitannut kansainväliseen vilja-alan neuvostoon maltaan myyntimäärien odotettavissa olevien muutosten osalta vuoteen 2010 asti (riidanalaisen päätöksen 58, 59, 62–68 ja 72 perustelukappale).

118 Koska komissio on arvioinut ennakoivasti maltaan tuotantokapasiteettia ja jäsenvaltioiden välisen kaupan kehitystä, on katsottava, että riidanalainen päätös on yhteensoveltuva edellä 78 kohdassa mainitussa asiassa AIUFFASS ja AKT vastaan komissio annetussa tuomiossa vahvistetun periaatteen kanssa ja että kantajan väitteet tulevaisuudennäkymiä koskevan analyysin puuttumisesta ovat perusteettomia.

119 Toiseksi on korostettava, että riidanalaisen päätöksen tekohetkellä komissiolla ei ollut käytettävissään sitä myyntitaulukkoa, joka esitettiin 6.12.2006 päivätyssä Deloitten myyntien yleiskatsauksessa, eikä H.M.G:n marraskuun 2006 kertomusta mallasteolli-

suuden tilasta, jotka on molemmat liitetty kannekirjelmään. On palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön toimen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, jotka olivat olemassa toimen toteuttamisen ajankohtana, ja että komission arviointeja on tutkittava ainoastaan niiden seikkojen perusteella, jotka olivat komission tiedossa sen arvioidessa asiaa (asia T-126/99, Graphischer Maschinenbau v. komissio, tuomio 14.5.2002, Kok., s. II-2427, 33 kohta; edellä 92 kohdassa mainittu asia Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. komissio, tuomion 54 kohta; ks. vastaavasti asia 234/84, Belgia v. komissio, tuomio 10.7.1986, Kok., s. 2263, Kok. Ep. VIII, s. 717, 16 kohta). Näin ollen kantaja ei voi riidanalaisen päätöksen laillisuuden kiistämiseksi vedota seikkoihin, jotka eivät olleet komission tiedossa hallinnollisen menettelyn aikana.

120 Kolmanneksi on todettava aluksi niistä kantajan väitteistä, jotka koskevat RM Internationalin kertomuksen huomioon ottamatta jättämistä, että tässä kertomuksessa ei ole esitetty täydellistä analyysiä, jota tukisivat mallasmarkkinoita koskevat konkreettiset tiedot, olemassa olevat tendenssit ja tulevat kehitykset. Joka tapauksessa komissio viittaa RM Internationalin kertomukseen riidanalaisen päätöksen 27 ja 59 perustelukappaleessa. Lisäksi on huomattava, että RM Internationalin kertomuksessa ei mainita, että mallasmarkkinat saavuttaisivat erittäin pian tilan, jossa kysyntä ylittää tarjonnan oluen tuotannon ja maltaan kysynnän positiivisten kasvunäkymien vuoksi, kuten kantaja väittää. Kertomuksessa todetaan päinvastoin, että ”koska oluen maailmanlaajuisen tuotannon kasvu on hidastunut edellisten vuosien aikana, uuden mallastuotannon kysyntä on hitaampaa”.

121 Näin ollen kantajan tätä koskeva väite on myös hylättävä.

122 Edellä esitettyjen toteamusten perusteella on pääteltävä, että komissio ei ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä ylikapasiteettia koskevan tarkastelunsa yhteydessä.

– Tavanomaisten markkinointikanavien puuttuminen

123 Kantaja väittää kuitenkin, että komissio on sivuuttanut tekijöitä, jotka vaikuttavat kapasiteettien käyttöasteeseen, kuten työt tehtaissa ja pula mallasohrasta, joten se on virheellisesti katsonut, että ylikapasiteetin olemassaolo johtui tavanomaisten markkinointikanavien puuttumisesta. Lisäksi kantaja katsoo, että se voi helposti löytää tavanomaiset markkinointikanavat tuotteilleen HTST-maltaan parantuneen laadun perusteella ja sen perusteella, että se voi kyseessä olevan investointityypin avulla hankkia ostajia yhteisön ulkopuolelta.

124 Kantajan ensimmäisestä väitteestä on todettava, että komission vuosien 2005 ja 2006 osalta toteamaa kasvavaa ylikapasiteettia ei voida selittää sillä H.M.G:n väitteellä, jonka mukaan ”juuri mikään tehtaista ei ole tuotannossa koko vuotta, sillä korjaus- ja parannustöitä tehdään säännöllisesti”. Tältä osin riittää, kun todetaan, että ylikapasiteetti oli vuonna 2003 vain 37 000 tonnia, mikä sulkee pois sen, että säännölliset korjaus- ja parannustyöt olisivat voineet aiheuttaa yhteisön 400 000–600 000 tonnin ylikapasiteetin vuosina 2005 ja 2006 tai toukokuun 2006 G-kertomuksessa todetun 800 000 tonnin ylikapasiteetin markkinointivuoden 2006/2007 aikana.

125 Väitetystä mallasohrapulasta on todettava, että komissio ottaa huomioon tämän tekijän riidanalaisen päätöksen 71 perustelukappaleessa todetessaan, että ”markkinointivuoden 2006/2007 osalta [käyttöasteen pienentymistä] selittää osittain mallasohran huono sato”. Kantaja ei kuitenkaan esitä mitään konkreettista lähdettä tai lukua, joka tekisi uskottavaksi olettaman siitä, että mallasohrapula olisi ollut se ratkaiseva tekijä, joka olisi aiheuttanut käyttöasteen merkittävän pienentymisen.

126 Lisäksi on korostettava, että kantaja ei kiistä sitä riidanalaiseen päätökseen sisältyvää komission toteamusta, jota tukee heinäkuun 2006 G-kertomus ja jonka mukaan vilkkaan kilpailun vuoksi maltaan hinta putosi sellaiselle tasolle, jolla tuotanto ei enää ollut kannattavaa, ja nämä markkinaolosuhteet ovat aiheuttaneet tiettyjen tuotantoyk-

siköiden sulkemisen ja muiden yksiköiden tuotannon rajoituksen. Lisäksi tietyn vuoden huono mallasohrasato ei voi selittää tehtaiden lopullista sulkemista yhteisössä.

127 Samoin heinäkuun 2006 G-kertomuksessa, johon kantaja viittaa useaan otteeseen, selitetään ylikapasiteetin ilmaantuminen yhteisössä yhtäältä yhteisön ulkopuolisen kysynnän nopeaa kasvua koskevilla yhteisön tuottajien odotuksilla, jotka ovat saaneet ne kehittämään uusia kapasiteetteja, ja toisaalta viimeaikaisilla markkinaolosuhteiden muutoksilla, joiden vaikutuksesta uusilla kapasiteeteilla on luotu ylijäämä suhteessa maailmanmarkkinoiden kysyntään. Tältä osin mainitussa kertomuksessa todetaan seuraavaa:

”Kotimaisten myyntien ja viennin suhde oli 70/30 kotimaisten myyntien hyväksi, mutta kotimaiset markkinat olivat enimmilläänkin liikkumattomat, kun taas vientimarkkinat näyttivät olevan kyltymättömät. Melkein kaikki laajennussuunnitelmat tai uusien tehtaiden suunnitelmat koskivat viennille suotuisia alueita, kuten Rouenia, Antwerpeniä, Rulsbroekia, Eemshavenia ja Halmstadia. Kun uusien tuotantolaitosten rakentaminen alkoi ja kun ennätykselliset vientiluvut oli saavutettu, ilmapiiri oli jo muuttunut. Oluen kotimaiset myynnit olivat pettymys, japanilainen olutteollisuus tuotti ja myi ensin olutta, jonka mallaspitoisuus oli pieni, ja sitten olutta ilman mallasta, brasilialaiset oluenvalmistajat ostivat lisääntyviä määriä Mercosur-naapuristaan Argentiinasta. Merkittävin muutos tapahtui kuitenkin Venäjällä, jossa kansainväliset ja venäläiset yhtiöt rakensivat lähes 1,5 miljoonan tonnin mallasteollisuuden tehden tuonnin tarpeettomaksi, lukuun ottamatta pieniä määriä niiden lähinaapureilta.”

128 Samoin Frontier Economicsin kertomuksessa esitetään yhteisön kapasiteettien käyttöasteen pienentymisen syyksi yhteisön ulkopuolisten markkinointikanavien kutistuminen, ja siinä todetaan, että ”pääasiallinen syy tälle vientien romahdukselle oli maltaan tuonnin venäläisen kysynnän lasku – –; vaikka yhteisön vuosia 2004–2005 koskevan tuotannon arvioita ei olekaan vielä saatavilla, on odotettavissa, että viennin laskusta – – on ehkä ollut tuloksena kapasiteettien käyttötason merkittävä pienentyminen Euroopassa”.

129 Näin ollen on todettava, että asiakirja-aineiston seikat tukevat komission toteaman syy-seuraussuhteen olemassaoloa ylikapasiteetin ja tavanomaisten markkinointikanavien mallasmarkkinoilta puuttumisen välillä, joten kantajan väitteet tätä koskevasta arviointivirheestä on hylättävä.

130 Toisella väitteellään kantaja väittää, että se voi helposti löytää tuotteilleen tavanomaiset markkinointikanavat, kun otetaan erityisesti huomioon HTST-maltaan parantunut laatu ja se, että investointityyppi – erityisesti Eemshavenin mallastamon maantieteellinen asema samalla lähellä sekä mallasohran viljelyalueita että syväsatamaa – mahdollistaa yhteisön ulkopuolisten ostajien hankinnat.

131 Tältä osin on aluksi todettava, että kantaja tukeutuu suuntaviivojen virheelliseen lukemiseen väittäessään, että suuntaviivojen 4.2.5 kohta, jonka mukaan on osoitettava, että ”kyseisille tuotteille on olemassa tavanomaiset markkinointikanavat”, merkitsee olennaisin osin markkinointikanavien olemassaolon osoittamista tuensaajan tuotteiden osalta.

132 Oikeuskäytännön mukaan suuntaviivoja ei voida tulkita pelkästään niiden sanamuodon perusteella. Niitä on tulkittava EY 87 artiklan ja tähän artiklaan sisältyvän tavoitteen valossa eli yhteismarkkinoiden vääristymättömän kilpailun saavuttamisen tavoitteen valossa (ks. vastaavasti asia T-27/02, Kronofrance v. komissio, tuomio 1.12.2004, Kok., s. II-4177, 89 kohta).

133 Samoin on niin, että vaikka komission valtiontukien alalla antamat puitteet ja tiedonannot sitovat sitä, näin on vain siinä määrin kuin näillä toimilla ei poiketa perustamissopimuksen määräysten moitteettomasta soveltamisesta eikä näitä puitteita ja tiedonantoja voida tulkita tavalla, jolla supistettaisiin EY 87 ja EY 88 artiklan ulottuvuutta tai joka olisi ristiriidassa niillä tavoiteltujen päämäärien kanssa (ks. yhdistetyt asiat C-75/05 P ja C-80/05 P, Saksa ym. v. Kronofrance, tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6619, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

134 On myös todettava, että poikkeuksia, jotka kohdistuvat siihen EY 87 artiklan 1 kohdassa ilmaistuun yleiseen periaatteeseen, jonka mukaan valtiontuet eivät sovellu yhteismarkkinoille, on tulkittava suppeasti (asia T-348/04, SIDE v. komissio, tuomio 15.4.2008, Kok., s. II-625, 62 kohta; ks. EHTY:n perustamissopimuksen osalta yhdistetyt asiat C-280/99 P–C-282/99 P, Moccia Irme ym. v. komissio, tuomio 21.6.2001, Kok., s. I-4717, 40 kohta ja asia T-150/95, UK Steel Association v. komissio, tuomio 25.9.1997, Kok., s. II-1433, 114 kohta).

135 Investointituet vahvistavat jo luonteensakin puolesta tuensaajan kilpailuasemaa suhteessa sen kilpailijoihin, koska myönnetty tuen määrä vähentää tuensaajan vastattavana olevia investointikustannuksia suosien sitä näin muihin alan tuottajiin nähden, jotka ovat toteuttaneet tai jotka aikovat toteuttaa samanlaisen investoinnin omalla kustannuksellaan (ks. vastaavasti edellä 47 kohdassa mainittu asia Philip Morris Holland v. komissio, tuomion 11 kohta ja asia 310/85, Deufil v. komissio, tuomio 24.2.1987, Kok., s. 901, 8 kohta). Näin ollen tuensaajan tuesta johtuvan lisääntyneen kilpailukyvyn vuoksi tuki itsessään mahdollistaa sen, että tuensaaja löytää helpommin markkinointikanavat tuotteilleen verrattuna sellaiseen tuotantoon, joka ei saa tukea. Mitä merkittävämpää tuki on, sitä helpommin tuensaajan tuotteille löydetään markkinointikanavia.

136 Tästä seuraa, että jos suuntaviivojen 4.2.5 kohdassa tarkoitettu tarkastelu suoritettaisiin olennaisin osin kyseessä olevan tuensaajan tuetun tuotannon markkinointikanavien olemassaolon perusteella eikä niiden markkinoiden yleisen tilanteen perusteella, joilla tuensaaja kilpailee muiden samoja markkinointikanavia käyttävien tuottajien kanssa, tämä mahdollistaisi sellaisen tuen sallimisen, joka kilpailua vääristäen varmistaa markkinointikanavat tuensaajan tuotteille myös sellaisilla markkinoilla, joille on ominaista ylituotanto tai ylikapasiteetti ja joilla tukea saamattomat kilpailijat kohtaavat tuotteidensa markkinointivaikeuksia. Tällainen suuntaviivojen tulkinta olisi siis ristiriidassa EY 87 artiklan kanssa.

137 Tästä seuraa, että ne kantajan väitteet, joiden tarkoituksena on osoittaa, että HTST-maltaan parantuneen laadun, Eemshavenin tehtaan maantieteellisen sijainnin ja sen vuoksi, että sillä on kapasiteetti toimittaa suuria mallasmääriä, kantaja löytää helposti tavanomaiset markkinointikanavat tuotteilleen markkinoilla, on hylättävä tehottomina.

138 Edellä todetun perusteella on katsottava, että komissio ei ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se on maltaan yhteisön markkinoilla ja maailmanmarkkinoilla vallitsevan ylituotannon olemassaolon perusteella todennut, että tuotannolta puuttuvat tavanomaiset markkinointikanavat.

139 Kantajan tässä yhteydessä esittämät muut väitteet eivät voi horjuttaa tätä päätelmää.

140 Ensinnäkin kantaja väittää, että sen tuotanto on suunnattu lähes kokonaisuudessaan yhteisön ulkopuolisiin kohteisiin niin, ettei se kilpaile samoista markkinointikanavista muiden yhteisön tuottajien kanssa.

141 Tämä väite ei voi menestyä. Kantaja ei ensinnäkään kiistä sitä, että mallasmarkkinoiden maantieteellinen ulottuvuus on maailmanlaajuinen. Kuten edellä 44 kohdassa todetaan, ei ole myöskään erillisiä tuotemarkkinoita premium-maltaalle tai HTST-maltaalle. Koska kantaja näin ollen kilpailee muiden yhteisön tuottajien kanssa samoilla tuotemarkkinoilla ja maantieteellisillä markkinoilla, se kilpailee niiden kanssa samoista markkinointikanavista. Toiseksi kantajan Frontier Economicsilta pyytämässä kertomuksessa todetaan, että ”on odotettavissa, että Eemshavenissa tuotettu HTST-mallas – – korvaa ainakin osittain muiden vakiomaltaan tuottajien myynnit – –, mukaan lukien ne, joilla on ylikapasiteettia”. Tämä väite osoittaa selvästi, että kantaja aikoo hankkia osan muiden yhteisön tuottajien nykyisistä markkinointikanavista.

142 Toiseksi kantaja väittää, että komissio on virheellisesti katsonut, että yhteisön ulkopuoliset markkinat eivät voi tulevina vuosina vetää yhteisön ylikapasiteettia, ja että myönnettyjen vientilupien lukumäärä ei ole luotettava lähde vientien kehityksen seuraamiseksi.

143 Tältä osin on todettava, että heinäkuun 2006 G-kertomuksesta ja Frontier Economicsin kertomuksesta käy selvästi ilmi (ks. edellä 127 ja 128 kohta), että yhteisön maltaan myyntimahdollisuudet kolmansiin maihin pienenivät radikaalisti komission tarkastelun kohteena olleen ajanjakson lopulla (vuosina 2005 ja 2006) ja että mainituista kertomuksista voidaan päätellä, että tämä ristiriita yhteisön uusien kapasiteettien käyttöönoton kanssa oli yhteisön ylikapasiteetin pääasiallinen aiheuttaja. Kantaja ei myöskään ole ilmoittanut mitään komissiolla riidanalaisen päätöksen tekohetkellä käytettävissä ollutta lähdettä, joka olisi osoittanut yhteisön ulkopuolisten markkinointikanavien nopean ja ennakoitavissa olevan kasvun. Näin ollen komissio ei ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä todetessaan, että yhteisön ulkopuoliset markkinat eivät voi vetää ennustettavissa olevassa tulevaisuudessa yhteisön ylikapasiteettia.

144 Kolmanneksi kantaja väittää, että koska vanhanaikaisia tai epäsuotuisilla maantieteellisillä alueilla sijaitsevia tehtaita on viime aikoina suljettu tai tullaan sulkemaan, ylikapasiteetti häviää niin, että yhteisön tuotannolle on jälleen olemassa tavanomaiset markkinointikanavat.

145 Tältä osin riittää, kun huomautetaan, että komission riidanalaisessa päätöksessä esittämä ja heinäkuun 2006 G-kertomuksen mukaan pääasiallinen syy useiden yhteisön tehtaiden pysyvään sulkemiseen vuosina 2005 ja 2006 oli ylikapasiteetti, joka aiheutti maltaan hinnan laskun niin, ettei tuotanto enää ollut kannattavaa tietyissä tehtaissa. Näin ollen se, että useiden tehtaiden oli pakko lakkauttaa tuotantonsa, ainoastaan vahvistaa komission päätelmän tavanomaisten markkinointikanavien puuttumisesta. Samoin se kantajan väite, jonka mukaan muita pysyviä sulkemisia oli ennakoitavissa voimistuneen kilpailun vuoksi, merkitsee olennaisin osin sitä, että useat yhteisön maltaan tuottajat eivät voineet myydä tuotettaan kannattavalla tavalla, mikä kuuluu tosiasiallisesti tavanomaisten markkinointikanavien puuttumisen käsitteen alaan.

146 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella on katsottava, että komissio on soveltanut oikein suuntaviivoja eikä se ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä tutkiessaan ylikapasiteettia. Näin ollen toisen kanneperusteen ensimmäinen ja kolmas osa on hylättävä.

Toisen kanneperusteen neljäs osa, joka koskee sitä, ettei ole otettu huomioon niitä seikkoja, jotka ovat esiintyneet tuen myöntämistä koskevan päätöksen ja riidanalaisen päätöksen tekemisen välillä

Asianosaisten lausumat

147 Kantaja moittii komissiota siitä, että tämä on tukeutunut yksinomaan vuonna 2003 laadittuun toimintaohjelmaansa, joka oli vain tulevia toimenpiteitä varten tarkoitettu ohjelma, arvioimatta sitä, mitä tosiasiassa tapahtui tämän ohjelman laatimishetken ja riidanalaisen päätöksen tekohetken välillä. Kantaja viittaa oikeuskäytäntöön ja väittää, että komission pitäisi ottaa huomioon kyseessä olevan alan tosiasiallinen kehitys, joka on tapahtunut oletetun tuen myöntämishetken ja riidanalaisen päätöksen tekohetken välillä. Se katsoo, etteivät ainoastaan jäsenvaltiot tai muut oikeudenkäynnin osapuolet voi toimittaa komissiolle tämän käytettävissä olevia tietoja, vaan että tämän pitäisi myös julkisesti ottaa huomioon saatavilla olevat tiedot.

148 Kantaja moittii komissiota siitä, että tämä on katsonut tehtaan tulleen täysin toimintakykyiseksi huhtikuussa 2005. Kantaja riitauttaa sen, että komissio on perustanut tämän päätelmän internetistä löytyviin ulkopuolisten lähteiden tietoihin tarkistamatta niitä kantajalta tai Alankomaiden hallitukselta, vaikka muut internetistä saadut tiedot, jotka olivat komission käytettävissä, olivat suoraan ristiriidassa kantajan esittämien tosiseikkojen kanssa. Kantaja katsoo, että Bavarian vuoden 2005 vuosikatsauksessa, jota komissio myös siteeraa, mainitaan, että Eemshavenin mallastehdas aloitti toimintansa vasta joulukuussa 2005 vähimmäiskapasiteetilla, vaikka tehdas avattiin virallisesti kesäkuussa 2006.

149 Alankomaiden kuningaskunta ei ole esittänyt tätä koskevia väitteitä.

150 Komissio kiistää kantajan väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

151 Aluksi on palautettava mieliin, että saadakseen hyväksynnän uusille tuille poikkeuksena perustamissopimuksen säännöistä, asianomaisen jäsenvaltion on sillä komissiota kohtaan olevan EY 10 artiklasta johtuvan yhteistyövelvollisuuden täyttämiseksi toimitettava kaikki ne tiedot, joiden perusteella tämä toimielin voi varmistaa, että haetun poikkeuksen edellytykset täyttyvät (ks. asia T-171/02, Regione autonoma della Sardegna v. komissio, tuomio 15.6.2005, Kok., s. II-2123, 129 kohta ja edellä 92 kohdassa mainittu asia Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. komissio, tuomion 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

152 Komissiota ei voida arvostella siitä, ettei se ole ottanut huomioon sellaisia mahdollisia tietoja, jotka sille olisi voitu esittää hallinnollisessa menettelyssä, kun näin ei kuitenkaan ole tehty ja koska komissiolla ei ole viran puolesta velvollisuutta kuvitella, mitkä ovat ne seikat, jotka sille olisi voitu esittää (asia C-367/95 P, komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomio 2.4.1998, Kok., s. I-1719, 60 kohta ja edellä 54 kohdassa mainittu asia Ter Lembeek v. komissio, tuomion 83 kohta).

153 Näin ollen kantaja ei voi pätevästi moittia komissiota siitä, ettei tämä ole ottanut huomioon tietoja, jotka olivat väitetysti julkisia, mutta joita ei ole esitetty tälle hallinnollisen menettelyn aikana.

154 Lisäksi sillä kantajan väitteellä, joka koskee riidanalaiseen päätökseen sisältynyttä väitetysti virheellistä tietoa Eemshavenin tehtaan toiminnan aloittamispäivästä, ei voi olla mitään vaikutusta riidanalaisen päätöksen laillisuuteen. Riidanalainen päätös perustuu ylikapasiteetin olemassaoloon ja tavanomaisten markkinointikanavien

puuttumiseen maltaan yhteisön markkinoilta ja maailmanmarkkinoilta; tämä tilanne vallitsi vuosina 2005 ja 2006 eikä sen muuttumista seuraavina vuosina voitu päätellä asiakirjoista, jotka olivat komission hallussa riidanalaisen päätöksen tekohetkellä. Kaikkien riidanalaisessa päätöksessä mainittujen lähteiden ja kantajan mukaan Eemshavenin tehdas oli tarkoitus avata tänä aikana, jolle oli ominaista ylikapasiteetti ja tavanomaisten markkinointikanavien puuttuminen.

155 Näin ollen toisen kanneperusteen neljäs osa on hylättävä perusteettomana.

Toisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee asianmukaisen tasapainon puuttumista tuen myönteisten vaikutusten ja siitä jäsenvaltioiden välisen kaupankäynnin edellytyksille aiheutuvien vaikutusten välillä

Asianosaisten lausumat

156 Kantaja moittii komissiota lähtökohtaisesti siitä, ettei tämä ole riidanalaisessa päätöksessä tasapainottanut yhtäältä tuen myönteisiä vaikutuksia ja toisaalta siitä mahdollisesti jäsenvaltioiden välisen kaupankäynnin edellytyksille aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia yhteisössä, mikä merkitsee EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan virheellistä tulkintaa ja soveltamista. Se väittää, että kyseessä olevalla investoinnilla on merkittävä myönteinen vaikutus yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden saavuttamiselle, erityisesti maaseudun kehittämispolitiikalle ja alueellista kehitystä ja yhtenäistämistä koskeville yhteisön toimille.

157 Kantaja katsoo, että komissio ei voi pätevästi ilmoittaa, että se on suuntaviivojen hyväksymisen seurauksena luopunut harkintavallastaan eikä siis näin ollen voi suorittaa tasapainottamista tuen myönteisten vaikutusten perusteella. Kantaja katsoo, että se, että suuntaviivat perustuvat EY 87 artiklan 3 kohtaan, merkitsee

välttämättä sitä, ettei komissio voi epäasianmukaisesti rajoittaa harkintavaltaansa tai luopua siitä. Kantaja päättelee tästä, että suuntaviivojen 4.2.5 kohtaa on tulkittava perustamissopimuksessa määrätyn kriteerin valossa eli sen perusteella, kohdistuuko jäsenvaltioiden väliseen kauppaan yleisen edun kanssa ristiriitaisia vaikutuksia vai ei. Se huomauttaa, että komissio ei ole arvioinut, onko tämä vaikutus tosiasiassa ristiriidassa yleisen edun kanssa EY 87 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, kun otetaan huomioon ne edut, joita aiottu tuki saa aikaan.

158 Kantaja katsoo, että suuntaviivat, sellaisina kuin ne ovat olemassa, antavat komissiolle kaiken tarpeellisen liikkumavaran, jotta tämä voi varmistaa hyvän tasapainon tuesta aiheutuvien etujen ja sen oletettujen kilpailuun kohdistuvien vaikutusten välillä. Kantaja viittaa julkisasiamies Alberin asiassa C-204/97, Portugali vastaan komissio, 3.5.2001 annetun tuomion yhteydessä esittämään ratkaisuehdotukseen (Kok., s. I-3175 ja I-3177, ratkaisuehdotuksen 46 kohta) ja katsoo, että jollei näin olisi, suuntaviivat eivät vastaisi EY 87 artiklan 3 kohdan edellyttämää hyvää tasapainoa tuen myönteisten vaikutusten ja niiden väitettyjen kielteisten vaikutusten välillä, jolloin olisi pitänyt turvautua suoraan EY 87 artiklan 3 kohtaan. Kantaja väittää joka tapauksessa, että komissio on soveltanut virheellisesti kriteerejä, jotka se on itse asettanut suuntaviivoissa.

159 Kantaja väittää, että tuen tarkoituksena on yhtäältä korvata suuremmat kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että mallastehdas perustettiin Eemshaveniin eikä jollekin muulle alueelle Alankomaissa, ja toisaalta kannustaa perustamaan tehdas alueelle, jonka pitäisi kehittyä taloudellisesti. Se väittää, että kaikki se kilpailuetu, jonka se on saanut tuen ansiosta, on pienentynyt sille syntyneillä suuremmilla kustannuksilla, ja että tosiasiassa suuri osa tuesta oli välttämätöntä, jotta se voi olla tasa-arvoisessa tilanteessa kilpailijoidensa kanssa. Se katsoo osallistuneensa aktiivisesti kyseessä olevalla investoinnilla mallasohran viljelyalueen kehittämiseen Alankomaiden pohjoisosassa, mikä tarjoaa merkittäviä uusia näkymiä tämän alueen viljelijöille, ja edistäneensä maltaan tuotantokapasiteettien nykyaikaistamisprosessia korvaamalla tehottomat mannermaiset kapasiteetit nykyaikaisilla kapasiteeteilla, jotka on suunnattu yhteisön ulkopuolisiin kolmansiin maihin.

160 Se väittää, että tuen avulla saadaan aikaan uutta, tulevaisuuteen suuntautuvaa teknologiaa, joka johtaa parempiin terveys- ja ympäristöstandardeihin sekä paremmanlaatuiseen maltaaseen ja siten paremmanlaatuiseen olueen. Tällä investoinnilla on näin ollen pikemminkin myönteinen kuin kielteinen vaikutus yhteisön kilpailukapasiteettiin vientimarkkinoilla sekä nykyisiin ja ennakoituihin toimintamahdollisuuksiin yhteisön mallasmarkkinoilla.

161 Kantaja vetoaa suuntaviivojen 1.6 kohtaan, jossa säädetään johdonmukaisuudesta jäsenvaltioiden valtiontukien valvonnan ja maaseudun kehittämistä koskevan yhteisön politiikan puitteissa toteutettujen yhteisön toimenpiteiden välillä. Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 (EYVL L 160, s. 80) 25 artiklassa säädetään, että niiden investointitukien, jotka on tarkoitettu maataloustuotteiden jalostukseen, on edistettävä maaseudun kehittämispolitiikan tavoitteiden saavuttamista.

162 Alankomaiden kuningaskunta katsoo, että komissio ei ymmärrä kyseessä olevan hankkeen kuuluvan täysin komission maaseudun kehittämispolitiikan yleisiin tavoitteisiin. Se lisää, että hankkeella pyritään maatalousalan parantamiseen Alankomaiden pohjoisosassa ja erityisesti juurikkaan viljelyn korvaamiseen muulla viljelyllä. Se katsoo, että sen lisäksi, että tukea on arvioitava suuntaviivojen 4.2.5 kohdan mukaisesti, on myös tutkittava, että ”tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla”. Se viittaa edellä 63 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Alzetta ym. vastaan komissio annettuun tuomioon ja toteaa, että tutkiessaan tukea EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan suhteen komission on tasapainotettava tuen myönteiset vaikutukset ja sen kielteiset vaikutukset kaupankäynnin edellytyksiin ja vääristymättömän kilpailun ylläpitämiseen. Se päättelee tästä, että komissiolla on velvollisuus ottaa huomioon EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohta, vaikka se onkin rajoittanut harkintavaltaansa suuntaviivoilla maatalousalan tukien osalta.

163 Alankomaiden kuningaskunta toteaa, että komission on noudatettava EY 87 ja EY 88 artiklan sekä perustamissopimuksen muiden määräysten välistä johdonmukaisuutta (asia C-110/03, Belgia v. komissio, tuomio 14.4.2005, Kok., s. I-2801, 64 kohta).

Yksi näistä ”perustamissopimuksen muista määräyksistä” on EY 158 artikla, jossa määrätään, että yhteisö pyrkii vähentämään alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden tai saarien jälkeenjääneisyyttä, maaseutu mukaan luettuna. Komission tehtävänä on siis valvoa vaadittua johdonmukaisuutta tukipolitiikkansa ja niiden yhteisön toimien välillä, joilla pyritään vähentämään alueiden välisiä eroja.

164 Alankomaiden kuningaskunta väittää, että tuen myöntäminen näin innovatiiviselle laitokselle kuuluu niihin Lissabonissa kokoontuneen Euroopan neuvoston mainitsemiin tavoitteisiin, joiden tarkoituksena on, että Euroopan unionilla olisi vuoteen 2010 mennessä maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin talous. Se moittii komissiota siitä, ettei tämä ole ottanut tätä olennaista kohtaa esille riidanalaisessa päätöksessä.

165 Komissio kiistää kantajan ja Alankomaiden kuningaskunnan väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

166 Aluksi on palautettava mieliin, että riidanalainen päätös on tehty sekä EY 87 artiklan 1 ja 3 kohdan että suuntaviivojen ja erityisesti niiden 4.2 osan nojalla, jossa on tarkoitus selkeyttää näitä määräyksiä alalla, joka koskee ”investointitukia, jotka liittyvät maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen”.

167 Kun komissio on antanut suuntaviivat, ne ovat sitä sitovia (edellä 135 kohdassa mainittu asia Deufil v. komissio, tuomion 22 kohta ja edellä 151 kohdassa mainittu asia Regione autonoma della Sardegna v. komissio, tuomion 95 kohta). Yhteisöjen tuomioistuinten on siis varmistettava, että komissio on noudattanut käyttöön ottamiaan sääntöjä (asia T-35/99, Keller ja Keller Meccanica v. komissio, tuomio 30.1.2002, Kok., s. II-261, 77 kohta ja edellä 151 kohdassa mainittu asia Regione autonoma della Sardegna v. komissio, tuomion 96 kohta).

168 Ensinnäkin on todettava, että kantaja on nimenomaisesti todennut väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa, että se ei kyseenalaista suuntaviivojen sitovuutta eikä niiden yhteensoveltuvuutta EY:n perustamissopimuksen määräysten kanssa.

169 Suuntaviivojen 3.7 kohdassa todetaan, että ”koska maataloustuotannolle ominaiset hyvin erityiset olosuhteet on otettava huomioon arvioitaessa epäsuotuisille alueille myönnettäväksi tarkoitettua tukea, alueellisia valtion tukia koskevia komission suuntaviivoja ei sovelleta maatalousalalla. Maataloutta koskevat aluepoliittiset näkökohdat on sisällytetty näihin suuntaviivoihin”. Tästä seuraa, että kaikkia kyseessä olevan tuen myönteisiä näkökohtia voidaan tarkastella vain suuntaviivojen kriteerien soveltamisen yhteydessä.

170 On kuitenkin palautettava mieliin, että suuntaviivojen 4.2.5 kohdassa määrätään, että ”tukea ei saa myöntää – – ellei voida osoittaa riittävällä tavalla, että kyseisille tuotteille on olemassa tavanomaiset markkinointikanavat”.

171 Näin ollen todettuaan, että kyseessä oleva tuki kuului suuntaviivojen soveltamisalaan, komissiolla oli ensin velvollisuus tutkia, oliko osoitettu riittävällä tavalla, että kyseisille tuotteille oli olemassa tavanomaiset markkinointikanavat.

172 Koska tämä ennakkoedellytys ei täyttynyt nyt esillä olevassa asiassa, komissio ei olisi voinut hyväksyä riidanalaista tukea sen tavoitteiden ja sen mahdollisten myönteisten vaikutusten vuoksi rikkomatta omia suuntaviivojaan ja siten edellä 167 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä vahvistettuja periaatteita, joten mainittujen tavoitteiden ja myönteisten vaikutusten tutkiminen oli tarpeetonta.

173 Toiseksi kantaja ei voi pätevästi väittää, että suuntaviivojen soveltamatta jättäminen ja EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan välitön soveltaminen olisi edellyttänyt riidanalaisen tuen tavoitteiden ja myönteisten vaikutusten huomioon ottamista.

174 Edellä 167 kohdassa mainitussa asiassa Deufil vastaan komissio annetun tuomion mukaan (18 kohta) EY 87 artiklan 3 kohdassa annetaan komissiolle harkintavaltaa, jonka käyttäminen edellyttää taloudellisten ja sosiaalisten arviointien tekemistä yhteisön tasolla. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi tässä tuomiossa, että komissio ei ollut ylittänyt harkintavaltansa rajoja katsoessaan, että tuen myöntäminen investoinnille, joka lisäsi tuotantokapasiteettia alalla, jolla oli jo suuresti ylituotantoa, oli ristiriidassa yleisen edun kanssa eikä tällainen tuki voinut edistää kyseessä olevan alueen taloudellista kehitystä.

175 Yhteisöjen tuomioistuimella ei ole myöskään ollut epäilyksiä niiden taloudellisten arviointien osalta, jotka olivat komission päätöksen taustalla ja jotka mainittiin edellä 167 kohdassa mainitussa asiassa Deufil vastaan komissio annetun tuomion 16 kohdassa ja joiden mukaan ”tuotannon ylikapasiteetin perusteella – – kaikenlainen tuottajan tuotteiden investointikustannusten keinotekoinen keventäminen heikentää muiden tuottajien kilpailutilannetta ja jos se johtaa kapasiteettien lisääntymiseen, sen vaikutuksesta näiden kapasiteettien käyttöaste pienenee ja hinnat laskevat[;] kyseessä oleva tuki vaikuttaa siis kiistatta kauppaan [EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan] mukaisesti yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla”.

176 Näin ollen on huomautettava, että se suuntaviivojen 4.2.5 kohdassa oleva kriteeri, jonka mukaan tukea ei saa myöntää, ellei voida osoittaa riittävällä tavalla, että kyseisille tuotteille on olemassa tavanomaiset markkinointikanavat, kuvastaa sitä EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdasta ilmenevää edellytystä, jonka mukaan tukea, joka muuttaa kaupankäynnin edellytyksiä yhteisössä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, ei voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana.

177 Edellä todetun perusteella on katsottava, että komissio ei ole rikkonut EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaa, kun se on perustanut riidanalaisen päätöksen yhteisön ylikapasiteetin olemassaoloon ja siihen, ettei tavanomaisten markkinointikanavien olemassaoloa ole osoitettu tutkimatta tuen tavoitteita ja myönteisiä vaikutuksia kyseessä olevalle alueelle.

178 Tätä päätelmää ei voi horjuttaa se kantajan väite, jonka mukaan riidanalainen tuki olisi ainoastaan kompensoinut Eemshavenin vyöhykkeen taloudellisia haittoja suhteessa Terneuzenin (Alankomaat) vyöhykkeeseen, jonka se olisi valinnut tuen puuttuessa.

179 Tältä osin on todettava, että tuensaajayritykset voivat lähtökohtaisesti perustellusti luottaa niille myönnetyn tuen lainmukaisuuteen ainoastaan silloin, kun komissio on hyväksynyt sen EY 88 artiklassa tarkoitetussa menettelyssä (ks. yhdistetyt asiat C-183/02 P ja C-187/02 P, Demesa ja Territorio Histórico de Álava v. komissio, tuomio 11.11.2004, Kok., s. I-10609, 44 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-148/04, Unicredito Italiano, tuomio 15.12.2005, Kok., s. I-11137, 104 kohta). Jos tällaista perusteltua luottamusta ei ole, valtiontukien valvonnan kannalta kaikki ne kaupalliset päätökset, jotka perustuvat sellaisen tuen myöntämiseen, jota komissio ei ole hyväksynyt, kuuluvat tuensaajayrityksen taloudelliseen toimintaan liittyviin riskeihin, joten komissio ei tarkastelunsa yhteydessä voi ottaa huomioon tällaisesta päätöksestä johtuvia mahdollisia haittoja.

180 Edellä todettujen seikkojen perusteella on hylättävä myös toisen kanneperusteen toinen osa ja siten toinen kanneperuste kokonaisuudessaan.

Neljännen kanneperusteen toinen osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen riittämättömiä perusteluja EY 87 artiklan 3 kohdan soveltamisen osalta

181 Kantaja, jota Alankomaiden kuningaskunta tukee, katsoo, että koska laskelmia, jotka on tehty mallasmarkkinoiden ylikapasiteettia koskevien lukujen saamiseksi ja jotka on mainittu riidanalaisessa päätöksessä, ei ole yksilöity, on mahdotonta tarkistaa, oliko yhteisön mallasmarkkinoilla todellakin ylikapasiteettia ja missä määrin kyseessä olevalla investoinnilla olisi ollut vaikutusta tähän tilanteeseen. Se päättelee tästä, että riidanalaista päätöstä rasittaa asianmukaisten perustelujen puuttuminen, mikä merkitsee EY 253 artiklassa määrätyn komission perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä.

182 Komissio kiistää kantajan väitteet.

183 Tältä osin riittää, kun todetaan, että kuten edellä 106 kohdasta ilmenee, komissio on täsmentänyt yhteisön markkinoilla tarkastelun kohteena olleena ajanjaksona vallinnutta ylikapasiteettia koskevien lukujen lähteet, toisin kuin kantaja väittää.

184 Näin ollen myös neljännen kanneperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

3. *Kolmas kanneperuste, joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista*

Asianosaisten lausumat

185 Kantaja moittii komissiota siitä, ettei tämä ole asianmukaisesti tutkinut kaikkia tuen myöntämiseen liittyviä näkökohtia, mukaan lukien niitä kehityksiä ja tapahtumia, jotka ovat toteutuneet tuen myöntämistä koskevan päätöksen ja riidanalaisen päätöksen tekemisen välillä. Kantaja viittaa oikeuskäytäntöön ja katsoo, että ainoastaan jäsenvaltion tai muiden oikeudenkäyntiin osallisten ei pidä toimittaa tietoja vaan komission täytyy tutkia myös julkisia tietoja.

186 Kantaja väittää, että riidanalainen päätös perustuu lähtökohtaisesti kapasiteettia koskeviin tietoihin, jotka on toimittanut Euromalt, joka on kantajan kilpailijoita edustava eturyhmä ja jolla on kaupallinen intressi vastustaa kantajan kapasiteettien nykyaikaistamista. Kantaja myöntää, että tietty määrä maltaan tuottajien kansallisia yhdistyksiä on tukenut Euromaltin vaatimuksia, mutta nämä yhdistykset eivät ole tarkentaneet, miten niiden kapasiteettia koskevat luvut on laskettu tai ne ovat viitanneet Euromaltin 3.8.2005 päivätyssä kirjeessä mainittuihin lukuihin. Kantaja moittii komissiota siitä, ettei tämä ole ottanut huomioon mallasmarkkinoita koskevia kertomuksia, jotka RM International, H.M.G. ja Rabobank ovat laatineet ja jotka ovat vahvistaneet, että yhteisön mallasala oli nopeiden rakenteellisten muutosten kohteena ja että maltaan tarjonta ja kysyntä yhteisössä tasapainottuisi vuoteen 2006 mennessä.

187 Se katsoo, ettei ole tutkittu asianmukaisesti niitä väitteitä, jotka koskevat tuen myönteisiä vaikutuksia, jotka ilmenevät yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan ja erityisesti maaseudun kehittämispolitiikan tavoitteiden suosimisena, ja alueellista kehitystä ja yhtenäistämistä koskevaa yhteisön toimintaa.

188 Kantaja väittää asianmukaisen tutkimisen puuttumista koskevien perustelujensa tukemiseksi esimerkinomaisesti, että komission sitä päivää koskeva määrittely, jona Eemshavenin tehdas oli aloittanut toimintansa, perustuu internetistä ja ulkopuolisista lähteistä saatuihin tietoihin, ilman että komissio olisi tarkistanut tämän toteamuksen kantajalta tai Alankomaiden hallitukselta.

189 Kantaja päättelee tästä, että komissio on laiminlyönyt velvollisuutensa tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki nyt esillä olevan asian näkökohdat ja että tämän olisi pitänyt suorittaa syvällisempi ja huolellisempi tutkimus.

190 Alankomaiden kuningaskunta ei ole esittänyt tätä koskevia väitteitä.

191 Komissio kiistää kantajan väitteet.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

192 Kantaja moittii nyt esillä olevalla kanneperusteellaan komissiota lähtökohtaisesti siitä, että tämä on loukannut hyvän hallinnon periaatetta, koska tämän pitäisi tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki nyt esillä olevan asian keskeiset näkökohdat.

193 Todistustaakkaa koskevasta kysymyksestä on aluksi palautettava mieliin, että kyseessä olevan jäsenvaltion on esitettävä kaikki ne seikat, joiden avulla tämä toimielin voi

tarkistaa, että poikkeusta koskevat edellytykset täyttyvät, eikä komissiolla ole viran puolesta velvollisuutta kuvitella, mitkä ovat ne seikat, jotka olisi voitu sille esittää (ks. edellä 152 kohta).

194 Tästä seuraa, että kuten jo edellä 153 kohdassa on katsottu, kantajan väitettä siitä, että komission olisi pitänyt ottaa huomioon julkisesti saatavilla olevat tiedot, ei voida hyväksyä. Kantaja ei myöskään ole yksilöinyt niitä seikkoja, jotka olisivat olleet julkisesti saatavilla ja jotka komission olisi pitänyt ottaa huomioon.

195 Hyvän hallinnon periaatteesta valtiontukien alalla vakiintuneessa oikeuskäytännössä on vahvistettu, että tämän periaatteen noudattaminen edellyttää komission suorittamaa kyseessä olevan toimenpiteen huolellista ja puolueetonta tutkintaa. Komission on näin ollen selvitettävä kaikki tarvittavat näkökohdat pyytämällä muun muassa tietoja tuensaajilta, jotta se voi päätöksentekopäivänä tehdä päätöksen täysin tietoisena kaikista asiaankuuluvista tosiseikoista (ks. vastaavasti edellä 152 kohdassa mainittu asia komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomion 62 kohta ja asia T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau v. komissio, tuomio 8.7.2004, Kok., s. II-2717, 180 kohta).

196 Nyt esillä olevassa asiassa edellä esitetyistä päätelmistä ilmenee, että komissio on osoittanut huolellisuutta ja puolueettomuutta kyseessä olevan toimenpiteen tarkastelussa. Kuten toisen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, komissio on aktiivisesti kerännyt ja arvioinut näyttöä koko menettelyn ajan ja järjestänyt kokouksia H.M.G:n kanssa.

197 Siitä kantajan väitteestä, jonka mukaan komissio ei ole asianmukaisesti tutkinut tuen myöntämistä koskevan päätöksen ja riidanalaisen päätöksen tekemisen väliin sijoittuvia kehityksiä ja tapahtumia, riittää, kun palautetaan mieliin, että tämä väite ei pidä paikkansa (ks. edellä 116 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

198 Euromaltin toimittamien lukujen luotettavuuden osalta ja RM Internationalin, H.M.G:n ja Rabobankin laatimien kertomusten väitetyn huomioon ottamatta jättämisen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittaa toisen kanneperusteen ensimmäisen ja kolmannen osan tarkasteluun. Tästä ilmenee selvästi, että komissio on asianmukaisesti ottanut huomioon eri lähteet, jotka olivat sen saatavilla riidanalaisen päätöksen tekohetkellä, ja ettei mikään niistä toteamuksista, jotka olivat keskeisiä riidanalaisen päätöksen laillisuuden arvioinnin kannalta, perustunut yksinomaan Euromaltin toimittamiin lukuihin, joten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei ole tarvinnut tutkia tältä yhdistykseltä peräisin olevien asiakirjojen objektiivisuutta. On myös palautettava mieliin, että kantaja ei ole esittänyt mitään asiakirjaa, joka olisi ollut komission saatavilla riidanalaisen päätöksen tekohetkellä ja olisi ristiriidassa tähän päätökseen sisältyvien toteamusten kanssa.

199 Mitä tulee väitteeseen, joka koskee tuen myönteisiä vaikutuksia ja Eemshavenin tehtaan toiminnan aloittamispäivän määrittelyä koskevan asianmukaisen tutkimuksen puuttumista, toisen kanneperusteen toisen ja neljännen osan tarkastelu on osoittanut selvästi, että näillä seikoilla ei ole mitään erityistä merkitystä arvioitaessa tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, joten komissiolla ei ollut velvollisuutta suorittaa tältä osin syvällisempää tarkastelua.

200 Kaikista näistä syistä hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista koskeva kolmas kanneperuste sekä kanne kokonaisuudessaan on hylättävä perusteettomana.

Oikeudenkäyntikulut

201 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on komission vaatimusten mukaisesti velvoitettava korvaamaan tämän oikeudenkäyntikulut. Saman työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Alankomaiden kuningaskunnan on siis vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Holland Malt BV vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

3) Alankomaiden kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Czúcz Labucka Soldevila Fragoso

Julistettiin Luxemburgissa 9 päivänä syyskuuta 2009.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta . . . . . II - 3319

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset . . . . . II - 3321

Oikeudellinen arviointi . . . . . II - 3323

1. Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee EY 87 artiklan 1 kohdan rikkomista, ja neljännen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee kyseessä olevan toimenpiteen valtiontueksi luokittelua koskevan perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä . . . . . II - 3323

   Asianosaisten lausumat . . . . . II - 3323

   Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 3326

      Ensimmäisen kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 3326

      EY 87 artiklan 1 kohdan rikkominen . . . . . II - 3327

      Riidanalaisen päätöksen perustelut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun vaikuttamisen osalta . . . . . II - 3334

2. EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan rikkomista koskeva toinen kanneperuste ja tämän alakohdan soveltamisen perustelujen riittämättömyyttä koskeva neljännen kanneperusteen toinen osa . . . . . II - 3337

   Suuntaviivojen virheellistä tulkintaa ja soveltamista koskeva ensimmäinen osa ja ylikapasiteettiin liittyvää arviointivirhettä koskeva kolmas osa . . . . . II - 3338

      Asianosaisten lausumat . . . . . II - 3338

      Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 3343

         – Ylikapasiteetti mallasmarkkinoilla . . . . . II - 3347

         – Tavanomaisten markkinointikanavien puuttuminen . . . . . II - 3353

   Toisen kanneperusteen neljäs osa, joka koskee sitä, ettei ole otettu huomioon niitä seikkoja, jotka ovat esiintyneet tuen myöntämistä koskevan päätöksen ja riidanalaisen päätöksen tekemisen välillä . . . . . II - 3359

      Asianosaisten lausumat . . . . . II - 3359

      Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 3360

Toisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee asianmukaisen tasapainon puuttumista tuen myönteisten vaikutusten ja siitä jäsenvaltioiden välisen kaupankäynnin edellytyksille aiheutuvien vaikutusten välillä . . . . . II - 3361

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 3361

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 3365

Neljännen kanneperusteen toinen osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen riittämättömiä perusteluja EY 87 artiklan 3 kohdan soveltamisen osalta . . . . . II - 3368

3. Kolmas kanneperuste, joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista . . . . . II - 3369

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 3369

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 3370

Oikeudenkäyntikulut . . . . . II - 3373